

**БАНКА ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИЦА, А.Д.,
БЕОГРАД**

**ГОДИШЊА ОБЈАВА ПОДАТАКА И ИНФОРМАЦИЈА
БАНКЕ ЗА 2016. ГОДИНУ**

Шифра документа

A01-3-1078/7 УО V-40/7

Датум верзије

11.05.2017. године

САДРЖАЈ

1. УВОД.....	3
1.1. Основни подаци о пословном имену, седишту и управи Банке.....	3
2. СТРАТЕГИЈА БАНКЕ И ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА.....	4
2.1. Основни циљеви	4
2.2. Стратегија Банке	4
2.3. Политике управљања ризицима и систем за управљање ризицима	5
2.4. Организација, надлежности и одговорности у процесу управљања ризицима	7
2.5. Врсте ризика.....	9
2.5.1. Кредитни ризик и ризик концентрације	9
2.5.2. Ризик ликвидности	12
2.5.3. Каматни ризик.....	13
2.5.4. Девизни ризик.....	15
2.5.5. Оперативни ризик.....	16
3. КАПИТАЛ.....	17
4. АДЕКВАТНОСТ КАПИТАЛА.....	24
5. ПРОЦЕС ИНТЕРНЕ ПРОЦЕНЕ АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА.....	26
6. ИЗЛОЖЕНОСТ РИЗИЦИМА И ПРИСТУПИ ЗА МЕРЕЊЕ И ПРОЦЕНУ РИЗИКА.....	29
6.1. Кредитни ризик.....	29
6.1.1. Квалитативне информације.....	29
6.1.2. Квантитативне информације	31
6.1.3. Технике ублажавања кредитног ризика	39
6.2. Ризик ликвидности	40
6.3. Каматни ризик.....	40
6.4. Девизни ризик.....	41
6.5. Оперативни ризик.....	42
7. ИЗЛОЖЕНОСТИ ПО ОСНОВУ ВЛАСНИЧКИХ УЛАГАЊА У БАНКАРСКОЈ КЊИЗИ	42

1. УВОД

У складу са начелима стуба III Базелског споразума, који се односе на финансијску дисциплину и транспарентност пословања, и регулаторним захтевима, који се односе на обавезу објављивања одређених података из пословања банака, дефинисаних Законом о банкама („Службени гласник РС“, бр.107/2005, 91/2010 и 14/2015) и Одлуком о објављивању података и информација банке („Службени гласник РС“, бр. 125/2014 и 4/2015), Банка је утврдила интерну Процедuru о објављивању података и информација Банке и у складу са истом сачињен је овај Извештај.

Извештај се јавно објављује на интернет домену Банке (www.posted.co.rs).

Објављивање се односи искључиво на податке Банке, с обзиром да Банка не врши консолидацију.

У наставку се презентују подаци и информације за период 01.01.2016.-31.12.2016. године.

1.1. Основни подаци о пословном имену, седишту и управи Банке

Банка послује под називом Банка Поштанска штедионица, а.д. Београд (у даљем тексту: Банка) од 12.12.2002. године, а пре тога пословала је као Поштанска штедионица од 1921. године.

Банка је акционарско друштво са седиштем у Републици Србији које има дозволу за рад Народне банке Србије и права, обавезе и одговорности утврђене законима и подзаконским прописима, Уговором о оснивању и Статутом Банке.

Банка обавља послове на принципима ликвидности, солвентности, рентабилности и сигурности. Услови и начин обављања послова уређени су појединачним актима Банке, у складу са законима и подзаконским прописима.

Седиште Банке је у Београду, у Улици Краљице Марије бр. 3., а организациона структура обухвата 9 филијала, 128 експозитура и 13 самосталних шалтера.

Органи Банке су: Скупштина Банке, Управни одбор Банке и Извршни одбор Банке.

Скупштину Банке чине акционари Банке. Банком управљају оснивачи, односно акционари који поседују акције с правом гласа, у складу са Уговором о оснивању и Статутом. Управни и Извршни одбор Банке су органи управљања Банком.

У Банци су формиран и: Одбор за праћење пословања (Одбор за ревизију), Кредитни одбор Банке, Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбор за ликвидност Банке и Одбор за управљање информационом системом.

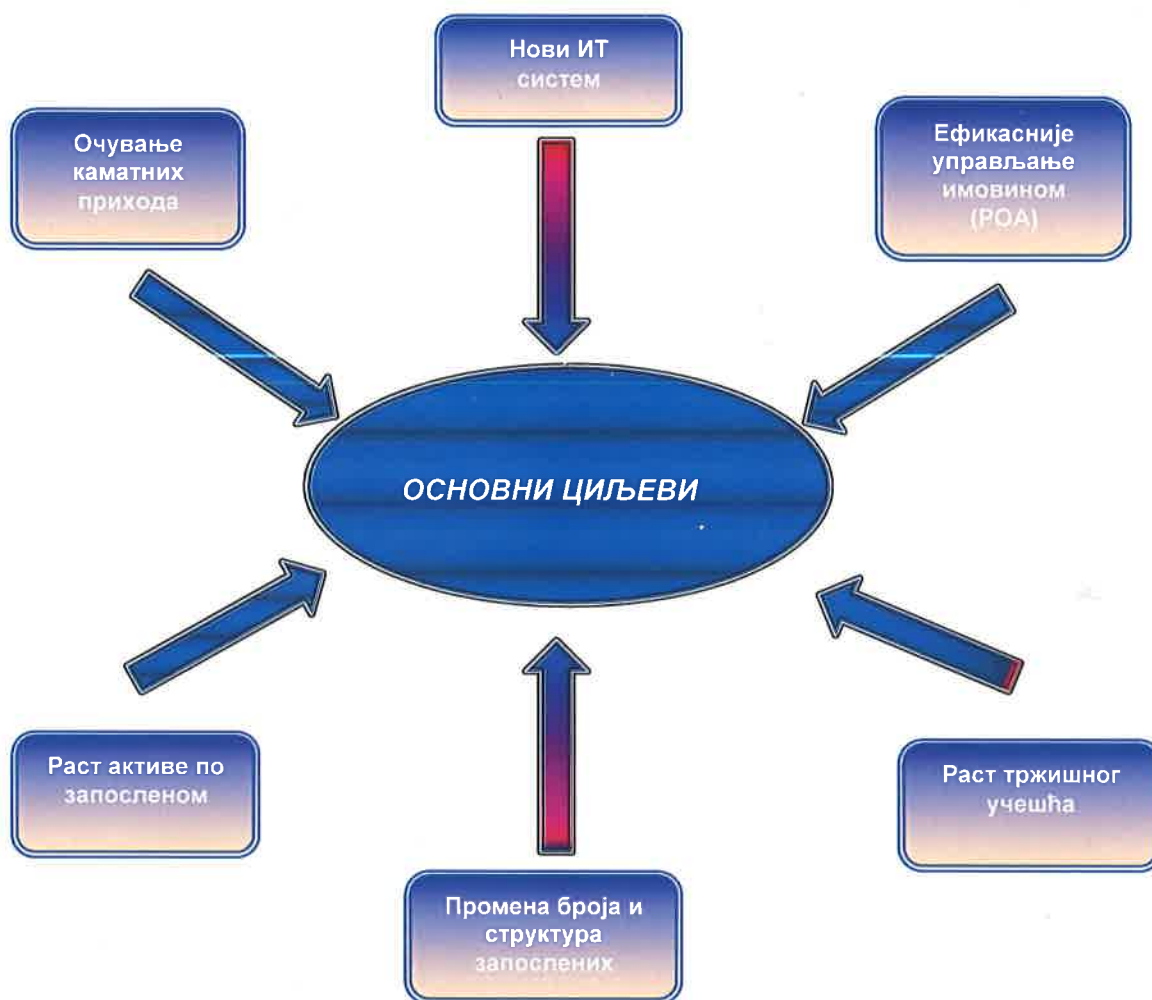
Ажурни подаци:

- о члановима Управног и Извршног одбора Банке, о организационој структури Банке,
- називу, адреси и седишту свих организационих делова Банке са контакт телефонима, е-mail адресама руководиоца организационих делова,

континуирано су доступни на званичној веб страници Банке <http://www.posted.co.rs/>.

2. СТРАТЕГИЈА БАНКЕ И ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

2.1. Основни циљеви

2.2. Стратегија Банке

Правац развоја Банке у наредном периоду, односно основна стратешка опредељења Банке усмерена су на:

- ❖ Рад са становништвом и малим и микро привредним клијентима (укључујући и предузетнике)
 - ширење продајне мреже како би се што боље географски покрило цело тржиште и додатно повећао број клијената,
 - развој нових производа,
 - развој нових канала продаје (дигитално банкарство, агенти продаје...итд).
- ❖ Маркетинг активности – Наставак са започетим маркетиншким активностима (рекламирање путем електронских медија), као подршком пласирању нових производа и будућих комерцијалних акција. Одржавање имиџа Банке као стабилне државне институције, која чува своју традицију и своје лојалне клијенте / штедише.
- ❖ Унапређење ИТ - Даљи развој ИТ, у циљу подршке организационим и комерцијалним активностима Банке.
- ❖ Ефикасно управљање људским ресурсима.

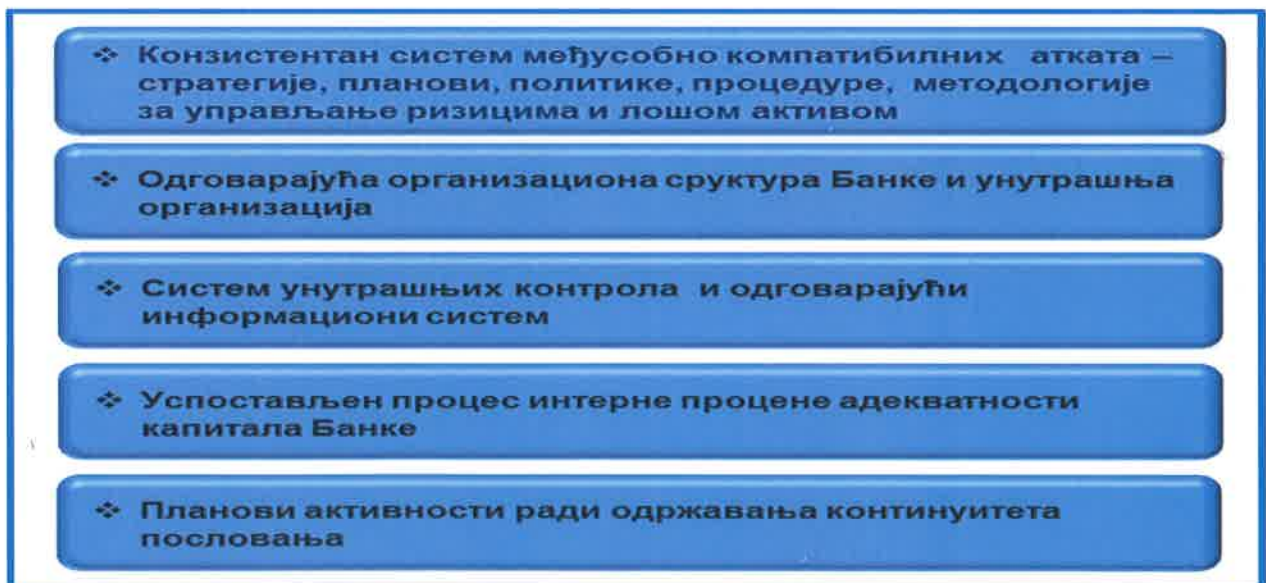
- ❖ Планирање капитала у складу са процесом планирања пословања Банке у циљу пружања адекватне подршке расту пласмана, извора средстава и њиховог коришћења.

2.3. Политике управљања ризицима и систем за управљање ризицима

Процес управљања ризицима конципиран је тако да обезбеди реализацију оперативних и стратешких циљева Банке и свођење ризика у оквире који су прихватљиви за све заинтересоване стране: власнике капитала, регулатора, кредиторе, клијенте и саму Банку.

Упоредо са процесом управљања ризицима, односно као његов саставни део одвија се процес интерне процене адекватности капитала као и процес управљања капиталом. Интерактивност ових процеса обезбеђује да преузети ниво ризика буде усклађен са обимом и структуром капитала – Банка одлучује о преузимању ризика у мери у којој они могу бити заштићени капиталом, а истовремено Банка управља капиталом тако да његов ниво и структура увек буде у одговарајућој сразмери са нивоом и структуром постојећих и очекиваних ризика које Банка преузима.

Сви принципи и правила за управљање ризицима у Банци интегрисани су у јединствен систем за управљање ризицима који је усклађен са величином и организационом структуром Банке, са природом, обимом и сложеносту пословних активности Банке и ризичним профилем Банке који подразумева следеће:

Основни принципи функционисања система за управљање ризицима су:

- ❖ целовитост система што подразумева обезбеђивање управљања ризицима свих врста, на свим нивоима извршавања пословних активности и на свим нивоима одлучивања,
- ❖ флексибилност система у смислу сталног унапређења и развоја,
- ❖ процена способности за преузимање ризика, контролу и мерење ризика и процену усклађености са нивоом капитала,
- ❖ дефинисање надлежности и компетенција и благовремено и ефикасно извештавање.

Политике управљања ризицима заснивају се на следећем:

➤ Основна начела преузимања ризика

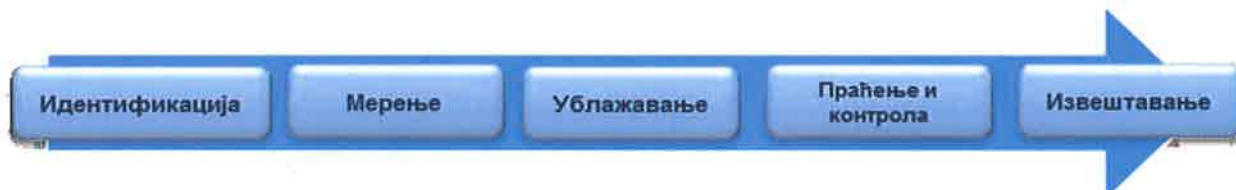
- ❖ Конзервативност при преузимању ризика;
- ❖ Јасна правила за преузимање сваке појединачне врсте ризика;
- ❖ Прикупљање и анализа података неопходних за процену и мерење ризика;
- ❖ Примена различитих метода и техника за мерење и ублажавање ризика;
- ❖ Преузимање ризика који се могу контролисати;
- ❖ Доношење пословних одлука на бази процене ризика.

➤ Основна начела управљања ризицима

- ❖ Органи управљања Банком имају кључну улогу у конципирању и функционисању система управљања ризицима Банке;
- ❖ Запослени на свим нивоима непосредно учествују у процесу управљања ризицима;
- ❖ Независност функција управљања ризицима и контроле усклађености пословања;
- ❖ Независна ревизија система управљања ризицима Банке;
- ❖ Интеграција процеса управљања ризицима са осталим пословним процесима;
- ❖ Успостављање система индикатора раног упозорења;
- ❖ Инкорпорираност процеса управљања ризицима у процес увођења новог производа/услуге/активности и процес поверавања активности трећим лицима;
- ❖ Разумност при преузимању ризика;
- ❖ Професионално и стручно управљање ризицима и контролама.

Банка успоставља и документује процес управљања ризицима који је интегрисан у све пословне процесе у Банци, укључујући и управљање лошом активом и преузима ризике којима може управљати односно које може проценити и контролисати на одговарајући начин.

Процес управљања ризицима има следеће фазе:

➤ Идентификација, мерење и процењивање ризика

Банка континуирано идентификује ризике којима је изложена или може да буде изложена у свом пословању и анализира узроке изложености ризицима и редовно, квантитативним и/или квалитативним методама, мери и процењује ризике које је идентификовала.

У оквиру овог процеса Банка идентификује и процењује корелацију ризика.

➤ Ублажавање ризика

Банка у поступку управљања ризицима предузима одговарајуће мере за ублажавање ризика које је идентификовала у свом пословању. У складу са својим ризичним профилем Банка примењује различите мере за сваку врсту ризика које генерално подразумевају:

- ❖ Технике за ублажавање ризика;
- ❖ Трансфер ризика.

➤ Праћење, контрола и извештавање о ризицима

Банка успоставља систем редовног праћења и контроле ризика у складу са својим

ризичним профилем, као и у складу са учесталом промена у пословном окружењу. Основни механизми за праћење и контролу ризика су систем лимита и стрес тестирање.

➤ **Планови поступања у измењеним опколностима**

У циљу припреме за адекватно поступање у ситуацијама значајне промене услова пословања и/или пословања Банке, припремају се одговарајући планови:

- ❖ План континуитета пословања;
- ❖ План опоравка активности у случају настанка катастрофа;
- ❖ Плана пословања у случају настанка непредвиђених догађаја – Криза ликвидности;
- ❖ План опоравка у случају знатног погоршања финансијског стања.

2.4. Организација, надлежности и одговорности у процесу управљања ризицима

Банка је успоставила организациону структуру која обезбеђује јасно дефинисане надлежности и одговорности, конзистентне и транспарентне линије комуницирања, и размене информација, што подразумева следеће:

- ❖ доношење унутрашњих аката Банке којима се уређује организација послова и омогућује да се дужности, надлежности и одговорности запослених у Банци и нивои одлучивања и овлашћења за доношење одлука могу јасно утврдити,
- ❖ упознавање запослених са дужностима, надлежностима и одговорностима,
- ❖ документованост процеса доношења и спровођења одлука,
- ❖ поделу дужности, надлежности и одговорности запослених укључујући и ниво Извршног одбора Банке, којом се спречава сукоб интереса,
- ❖ успостављање ефикасне сарадње на свим организационим нивоима Банке,
- ❖ укључивање адекватног броја запослених одговарајуће стручности и професионалног искуства у систем управљања ризицима,
- ❖ постојање независних организационих делова који се баве управљањем ризицима – Сектор за управљање ризицима и Служба за контролу ризика,
- ❖ обезбеђење континуитета у спровођењу Стратегије и Политика управљања ризицима,
- ❖ успостављање адекватне политике зарада и других примања запослених.

Процес управљања ризицима организован је на следећи начин:

- ❖ надлежност за преузимање ризика и идентификацију имају организациони делови који се баве оперативним активностима,
- ❖ надлежност за идентификацију, мерење и процену, праћење и контролу преузетих ризика има Сектор за управљање ризицима и Служба за контролу ризика.
- ❖ размена информација између свих организационих делова Банке врши се континуирано,
- ❖ извештавање о изложености ризицима је успостављено на континуираној основи - Сектор за управљање ризицима редовно сачињава извештаје о изложености ризицима и доставља их надлежним органима Банке.

На тај начин обезбеђено је раздвајање активности преузимања ризика од активности контроле и праћења ризика.

Управни одбор Банке је одговоран за успостављање јединственог система управљања ризицима у Банци и за надзор над тим системом, успостављање система унутрашњих контрола у Банци и утврђивање стратегија, политика, планова и лимита за управљање ризицима, капиталом и процесом интерне процене адекватности капитала.

Извршни одбор Банке је одговоран за спровођење стратегија, политика, планова и лимита за управљање ризицима, капиталом и процесом интерне процене адекватности капитала, које је усвојио Управни одбор, утврђивање процедура, методологија и других аката за идентификовање, мерење и процену ризика, контролу и ублажавање ризика и процеса интерне процене адекватности капитала и за њихово спровођење.

Одбор за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) је одговоран за континуирани надзор примене аката за управљање ризицима и спровођење система унутрашњих контрола, и по потреби предлаже начине за њихово унапређење.

Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO одбор) је одговоран за праћење изложености Банке ризицима који произилазе из структуре њених билансних и ванбилансних ставки, и предлагање мера за управљање каматним, девизним ризиком и ризиком ликвидности.

Кредитни одбор Банке је задужен за одржавање оптималног нивоа кредитне изложености Банке на основу предлога за одобрење појединачних пласмана.

Одбор за ликвидност Банке спроводи политику управљања ликвидности, планира приливе и одливе новчаних средстава и прати структуру извора и пласмана средстава, показатеља ликвидности и стабилности депозита.

Одбор за управљање информационим системом Банке анализира и усваја предлоге стратегија и политика Банке у вези са управљањем, развојем и безбедношћу информационог система које се Управном одбору Банке подносе на разматрање и усвајање. Разматра, анализира и усваја предлог Плана континуитета пословања и Стратегије опоравка активности и Плана опоравка активности у случају настанка катастрофа. Анализира и надзире примену и адекватно спровођење усвојених стратегија, политика и планова континуитета пословања и опоравка активности.

Сектор за управљање ризицима је задужен за сачињавање аката из области управљања ризицима и интерне процене адекватности капитала, за оперативно спровођење политика и процедура за управљање ризицима, интерне процене адекватности капитала и извештавање органа Банке о изложености ризицима и о процесу интерне процене адекватности капитала.

Служба за контролу ризика је задужена за независну процену кредитног ризика приликом одобравања пласмана клијентима Банке, мониторинг пласмана и класификацију и обрачун исправке вредности.

Служба за контролу усклађености пословања Банке надлежна је за сачињавање и спровођење политике и процедуре за управљање ризиком усклађености пословања Банке, предлагање планова за управљање главним ризицима пословања Банке и извештавање органа Банке о ризицима усклађености пословања Банке.

Сектор за унутрашњу ревизију оцењује адекватност и поузданост система унутрашњих контрола и функције усклађености пословања, обезбеђује да се ризици којима је Банка изложена у свом пословању на одговарајући начин идентификују и контролишу, даје препоруке и информише органе Банке о извршеним контролама и уоченим неправилностима.

Остали организациони делови Банке, дужни су да у свом делокругу рада спроводе активности дефинисане процедурама и другим. Организациони делови Банке, који представљају подршку систему управљања ризицима, дужни су да достављају податке и информације који су неопходни за спровођење процедура за идентификовање, мерење, праћење, ублажавање и управљање ризицима, којима је Банка изложена у свом пословању.

2.5. Врсте ризика

Кључни ризици којима је Банка изложена у свом пословању и у вези са којима обелодањује податке су: кредитни ризик, ризик концентрације, каматни ризик, ризик ликвидности, девизни ризик и оперативни ризик.

Сви наведени ризици, сагласно актима Банке сматрају се материјално значајним, а кредитни ризик, ризик концентрације, девизни ризик, каматни и оперативни ризик сматрају се капитално релевантним. За покриће капитално релевантних ризика Банка утврђује и израчунава интерне капиталне захтеве.

2.5.1. Кредитни ризик и ризик концентрације

Кредитни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед неизвршавања обавеза дужника према Банци под уговореним условима, а Банка му је изложена по основу позиција које се воде у Банкарској књизи и Књизи трговања.

Кредитни ризик обухвата и кредитно-девизни ризик, резидуални ризик и ризик смањења вредности потраживања:

- ❖ Кредитно – девизни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски положај и кредитну способност дужника услед утицаја промене курса динара, што директно утиче на пораст кредитног ризика;
- ❖ Резидуални ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед тога што су технике ублажавања кредитног ризика мање ефикасне него што се очекује, или њихова примена недовољно утиче на умањење ризика којима је Банка изложена;
- ❖ Ризик смањења вредности потраживања је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке по основу смањења вредности откупљених потраживања услед готовинских или неготовинских обавеза претходног повериоца према дужнику.

Непосредно повезан са кредитним ризиком је ризик концентрације.

Ризик концентрације је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед концентрације изложености Банке према истом или сличном извору настанка ризика, односно истој или сличној врсти ризика и то према једном лицу или према групи повезаних лица, према једној врсти производа, грани, сектору и инструментима кредитне заштите, а Банка му је изложена по основу позиција које се воде у Банкарској књизи и Књизи трговања.

Ризик концентрације односи се на:

- ❖ велике изложености, и то према једном лицу, према групи повезаних лица, у власничком или управљачком смислу,
- ❖ групе изложености, и то према привредном сектору, према привредној грани, према врсти производа и сл.,
- ❖ инструменте обезбеђења и то на нивоу пружаоца заштите, на нивоу групе пружалаца заштите (повезана лица, припадност истом сектору, грани и сл.) на нивоу типа и врсте инструмента обезбеђења.

Циљ политике управљања кредитним ризиком и ризиком концентрације је утврђивање и одржавање пожељне структуре кредитног портфолија у смислу прихватљивог нивоа кредитног ризика и ризика концентрације и одговарајуће сразмере изложености овим ризицима и приноса на капитал.

Политике управљања кредитним ризиком и ризиком концентрације су интегрални део система за управљање ризицима и базирају се на успостављању кредитног процеса. Управљање кредитним ризиком подразумева следеће:

- ❖ објективну процену кредитне способности клијента,
- ❖ разврставање у одговарајуће категорије ризичности према регулаторним и интерним критеријумима,
- ❖ успостављање и одржавање одговарајућег квалитета кредитног портфолија,
- ❖ успостављање система лимита,
- ❖ успостављање индикатора раног упозорења пораста изложености кредитном ризику,
- ❖ формирање и одржавање оптималне структуре портфолија пласмана и инструмената обезбеђења,
- ❖ успостављање система за благовремену идентификацију потенцијално ризичних клијената,
- ❖ максималну заштиту портфолија пласмана Банке применом одговарајућих техника за ублажавање кредитног ризика,
- ❖ континуирано унапређење система управљања кредитним ризиком.

➤ Управљање кредитним ризиком и ризиком концентрације

Управљање кредитним ризиком и ризиком концентрације врши се пре одобравања изложености и континуирано, у току трајања изложености, и то:

- ❖ на нивоу клијента, у смислу утврђивања финансијског стања и кредитне способности клијента са становишта измирења обавеза,
- ❖ на нивоу појединачног пласмана, у смислу утврђивања степена ризичности конкретне изложености, у зависности од њених специфичности у погледу намене, рока, кредитне историје клијента, инструмената обезбеђења итд.,
- ❖ на нивоу портфолија пласмана, периодично, утврђивањем квалитета портфолија на основу анализе обима и структуре портфолија и праћења динамике и трендова промена кључних сегмената портфолија,
- ❖ на нивоу организационих јединица и организационих облика, по врстама пласмана, валутној, секторској и рочној структури, и према степену ризичности наплате потраживања, чиме се обезбеђује управљање ризицима на нижим нивоима агрегирања пласмана у односу на укупан портфолио,
- ❖ на нивоу портфолија инструмената обезбеђења.

➤ Мерење и процена кредитног ризика и ризика концентрације

Систем мерења и процене кредитног ризика одговара природи, обиму и сложености кредитне активности Банке.

Квантификовање ризичности појединачних ставки (по пласману и клијенту) а затим и утврђивање укупног нивоа кредитног ризика врши се у складу са:

- ❖ регулаторним критеријумима,
- ❖ интерним критеријумима и моделима које је дефинисала Банка и прописала интерним методологијама.

Кредитни ризик се мери / процењује на више нивоа:

- ❖ на нивоу клијента реализује се утврђивањем његове кредитне способности и сходно томе класификовањем у одговарајућу категорију ризичности,
- ❖ на нивоу појединачног пласмана реализује се класификовањем конкретног пласмана у одговарајућу категорију ризичности (у зависности од кредитне способности клијента, уредности у измиривању обавеза и инструмената обезбеђења) и разврставањем у групу потраживања са сличним карактеристикама,

- ❖ на нивоу портфолија пласмана може се реализовати на два начина:
 - на основу нивоа резерви за процењене губитке и нивоа исправке вредности пласмана и резервисања за губитке по ванбилансним ставкама, или
 - утврђивањем висине капиталног захтева за покриће кредитног ризика.

Мерење ризика концентрације врши се израчунавањем одређених рација односно упоређивањем односа одређених параметара.

Параметри који су предмет рацио анализе су појединачна изложеност, групе изложености, капитал Банке, портфолио пласмана, појединачни инструмент обезбеђења, портфолио инструмената обезбеђења.

Квантификовање концентрације изложености на различитим нивоима врши се:

- ❖ у складу са регулаторним критеријумима и то мерењем односа конкретног пласмана / портфолија пласмана (једног лица, повезаних лица) и капитала Банке,
- ❖ у складу са критеријумима које је Банка дефинисала интерним актима и то стављањем у однос одређеног сегмента бруто билансних пласмана и билансне активе која се класификује.

Банка контролу над ризиком концентрације обезбеђује успостављањем система лимита, мерењем евентуалних одступања од истих, као и утврђивањем толерантних зона одступања од лимита.

➤ Извештавање о процесу управљања кредитним и ризиком концентрације

❖ Екстерно извештавање:

Екстерно извештавање спроводи се сходно захтевима Народне банке Србије у форми и динамици која је прописана и Међународним стандардима финансијског извештавања.

Извештаји се достављају НБС и Министарству финансија РС.

❖ Интерно извештавање:

Интерно извештавање спроводи се у складу са интерним актима Банке у форми извештаја о изложености ризицима и обухвата укупну изложеност кредитном ризику, изложеност кредитном ризику према критеријумима Народне банке Србије и Интерном систему рејтинга, доспела потраживање, ризичне пласмане и кредите, колатерале, резерве за процењење губитке, исправке вредности, потребну резерву, ризике изложености, лимите изложености и концентрације.

Извештаји се достављају Извршном одбору, Одбору за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбору за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управном одбору.

➤ Технике ублажавања кредитног ризика и ризика концентрације

Пословном политиком и другим актима Банке дефинисани су инструменти обезбеђења које Банка прибавља при преузимању кредитног ризика.

Одговарајућим политикама, процедурама и методологијама Банка је детаљније дефинисала:

- ❖ технике ублажавања кредитног ризика које користи,
- ❖ начине прибављања инструмената обезбеђења,
- ❖ правила за признавање техника за ублажавање кредитног ризика које користи.

Банка уговара инструменте обезбеђења и они не могу бити замена за могућност дужника да измири своје обавезе.

Избор инструмената обезбеђења (једног или њихове комбинације) у функцији је минимизирања кредитног ризика, а код сваког конкретног ангажовања опредељен је:

- ❖ бонитетом клијента са јасно дефинисаним примарним изворима отплате,
- ❖ висином ангажовања у односу на финансијску ситуацију клијента, мерено категоријом укупних прихода и нето добитка, као и исказаним параметрима успешности пословања,
- ❖ финансијским ефектима конкретног посла – на бази пројекција новчаних токова,
- ❖ роком на који се Банка ангажује, имајући у виду да дужи рок имплицира виши кредитни ризик.

Вредност инструмента обезбеђења мора бити довољна за наплату целокупног потраживања Банке (главница, камата, накнада итд).

Праћење инструмената обезбеђења спроводи се редовно у поступку праћења изложености.

Ради ублажавања изложености ризику концентрације примењују се и следећи поступци

- ❖ јасно дефинисање начина утврђивања повезаних лица;
- ❖ доследно придржавање критеријума повезаности;
- ❖ процена постојања потенцијалног ризика концентрације;
- ❖ поштовање дефинисаних лимита.

2.5.2. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед неспособности Банке да испуњава своје доспеле обавезе, а Банка му је изложена по основу позиција које се воде у Банкарској књизи и Књизи трговања, и то због:

- ❖ повлачења постојећих извора финансирања односно немогућности прибављања нових извора финансирања (ризик ликвидности извора средстава), или
- ❖ отежаног претварања имовине у ликвидна средства због поремећаја на тржишту (тржишни ризик ликвидности).

Ризик ликвидности представља могућност настанка диспропорције између прилива и одлива средстава и присутан је на више нивоа у пословању Банке:

- ❖ укупна ликвидност Банке и то дугорочно и краткорочно,
- ❖ парцијална ликвидност и то у готовинском и безготовинском пословању, у динарском и девизном пословању и у значајним валутама за Банку (РСД, ЕУР, УСД, ЦХФ).

➤ Управљање ризиком ликвидности

Управљање ризиком ликвидности обухвата:

- ❖ управљање пасивом што подразумева обезбеђење квалитетних извора средстава (капитал и депозити),
- ❖ управљање активом што подразумева ангажовања средстава у сигурне и профитабилне пласмане,
- ❖ успостављање и одржавање рочне усклађености извора средстава и пласмана,
- ❖ успостављање и одржавање валутне усклађености извора средстава и пласмана,
- ❖ успостављање и одржавање гранске и секторске дисперзије извора средстава и а

пласмана.

➤ Мерење и процена ризика ликвидности

Мерење и процена ризика ликвидности спроводи се применом квантитативних и квалитативних техника.

Ризик ликвидности Банка мери и процењује:

- ❖ израчунавањем показатеља ликвидности,
- ❖ праћењем нето токова готовине,
- ❖ утврђивањем индикатора ликвидности,
- ❖ утврђивањем индикатора раног упозорења пораста изложености ризику ликвидности,
- ❖ гар анализом,
- ❖ анализом стрес сценарија.

➤ Извештавање о процесу управљања ризиком ликвидности

❖ Екстерно извештавање:

Екстерно извештавање спроводи се сходно захтевима Народне банке Србије у форми и динамици која је прописана.

❖ Интерно извештавање:

Банка има успостављен систем извештавања о ризику ликвидности, који обухвата процену и анализу изложености ризику ликвидности, усклађеност са екстерним и интерним лимитима, резултате стрес тест анализе и предлог мера, као и резултате спроведеног тестирања Плана за управљање ризиком ликвидности у кризним ситуацијама.

Извештаји се достављају Извршном одбору, Одбору за ликвидност, Одбору за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбору за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управном одбору.

➤ Ублажавање изложености ризику ликвидности

Ублажавање изложености ризику ликвидности врши се на следећи начин:

- ❖ усклађивањем прилива и одлива средстава према року и валути и сектору,
- ❖ утврђивање, лимита, праћењем и мерењем евентуалних одступања од истих и утврђивањем толерантних зона одступања од лимита,
- ❖ утврђивањем поступака у случајевима повећаног ризика ликвидности,
- ❖ сачињавањем планова пословања који би се применили у случају настанка кризе ликвидности.

2.5.3. Каматни ризик

Каматни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед промена каматних стопа, а Банка му је изложена по основу позиција које се воде у Банкарској књизи.

Банка је изложена различитим врстама каматног ризика и то:

- ❖ ризику временске неусклађености доспећа и поновног одређивања цена, који проистиче из једнаких промена каматних стопа за различите рокове доспећа,
- ❖ ризику криве приноса коме је изложена услед промене облика криве приноса,
- ❖ базном ризику, коме је изложена због различитих референтних каматних стопа код каматно осетљивих позиција са сличним карактеристикама што се тиче доспећа или

поновног одређивања цена,

- ❖ ризику опција, коме је изложена због уговорних одредаба у вези с каматно осетљивим позицијама (кредити с могућношћу превремене отплате, депозити с могућношћу превременог повлачења и др.).

➤ **Управљање каматним ризиком**

Управљање каматним ризиком обухвата:

- ❖ надзор и контролу над каматносном активом и пасивом што подразумева континуирано праћење обима и структуре каматносноне активе и пасиве,
- ❖ надзор и контролу над системом каматних стопа,
- ❖ обезбеђивање ефикасног механизма прилагођавања каматних стопа тржишним кретањима и профитабилним пројектима,
- ❖ пројектовање обрачунатих прихода и расхода од камата - укупно као и на нивоу организационих делова, према врсти производа и сектору.

У поступку управљања ризиком примењују се следећи поступци:

- ❖ статистички приступ историјске анализе остварених резултата,
- ❖ предвиђање очекиваних ефеката уз различита претпостављена кретања каматних стопа и промена обима и структуре каматносноне активе и пасиве,
- ❖ пројектовање очекиваног утицаја пада или пораста каматних стопа на висину нето прихода,
- ❖ предлагање мера за превазилажење евентуалног ризика.

➤ **Мерење и процена каматног ризика**

Мерење и процена каматног ризика се спроводи применом квантитативних и квалитативних техника.

Мерење и процена изложености каматном ризику врши се на следећи начин:

- ❖ утврђивањем покривености расхода приходима,
- ❖ гар анализом и утврђивањем гар рација као разлике каматно осетљиве активе и каматно осетљиве пасиве,
- ❖ рацио анализом,
- ❖ спровођењем стрес тестова.

➤ **Извештавање о процесу управљања каматним ризиком**

❖ **Интерно извештавање:**

Систем извештавања о изложености каматном ризику обухвата процену и анализу изложености каматном ризику, усклађеност са интерним лимитима, резултате стрес тест анализе и предлоге мера.

Извештаји се достављају Извршном одбору, Одбору за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбору за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управном одбору.

➤ **Ублажавање изложености каматном ризику**

Основни начини за ублажавање изложености каматном ризику који Банка примењује су:

- ❖ усклађивање средстава и обавеза према роковима доспећа или датумима поновног одређивања висине каматних стопа,
- ❖ утврђивање лимита и мерење евентуалних одступања од истих.

Банка, ради ублажавања изложености каматном ризику, спроводи следеће мере и активности (појединачно и/или кумулативно):

- ❖ преиспитивање висине активних и пасивних каматних стопа,
- ❖ повећање/смањење каматно осетљиве активе/пасиве,
- ❖ продужавање/скраћење рокова доспећа каматно осетљиве активе/пасиве.

2.5.4. Девизни ризик

Девизни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед промена девизног курса, а Банка му је изложена по основу позиција које се воде у Банкарској књизи и Књизи трговања.

➤ Управљање девизним ризиком

Управљање девизним ризиком обухвата:

- ❖ сачињавање, анализу и пројектовање девизног подбиланса,
- ❖ успостављање равнотеже девизног подбиланса Банке у смислу одржавања стабилног и оптималног нивоа и структуре активе и пасиве изражене у девизном знаку,
- ❖ дефинисање кредитне и каматне политике у делу који се односи на девизне пласмане и девизно задуживање укључујући и позиције у динарима са валутном клаузулом,
- ❖ дефинисање начина формирања девизних курсева Банке у зависности од циљева које треба да реализије путем девизних курсева,
- ❖ редовно дневно праћење усклађености показатеља девизног ризика са регулаторним и интерним лимитима,
- ❖ континуирано праћење кретања појединих валута и њиховог међусобног односа као и пројектовање очекиваних кретања и утицаја тих промена на финансијски резултат,
- ❖ симулирање и пројектовање обима и структуре девизног подбиланса и финансијског резултата при промени једног или више кључних параметара.

➤ Мерење и процена девизног ризика

Изложеност Банке девизном ризику мери се и процењује:

- ❖ обрачуном девизне позиције,
- ❖ израчунавањем показатеља девизног ризика,
- ❖ утврђивањем капиталног захтева за девизни ризик,
- ❖ гар анализом и
- ❖ анализом стрес сценарија.

➤ Извештавање о процесу управљања девизним ризиком

❖ Екстерно извештавање:

Екстерно извештавање спроводи се сходно захтевима Народне банке Србије у форми и динамици која је прописана.

❖ Интерно извештавање:

Банка је успоставила систем извештавања, који обухвата процену и анализу изложености девизном ризику, усклађеност са екстерним и интерним лимитима и резултате стрес тест анализе.

Извештаји се достављају Извршном одбору, Одбору за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбору за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управном одбору.

➤ Ублажавање изложености девизном ризику

Банка, ради ублажавања изложености девизном ризику, може да примењује следеће поступке:

- ❖ куповина/продаја одређене валуте или готовине од клијената или на тржишту,
- ❖ конверзија валуте у валуту или валуте у готовину и обрнуто,
- ❖ куповина/продаја девизних хартија од вредности динарским средствима,
- ❖ повећање/смањење динарских обавеза и потраживања са девизном клаузулом.

2.5.5. Оперативни ризик

Оперативни ризик је могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед бројних и разноврсних фактора као што су пропусти у раду запослених, неодговарајуће унутрашње процедуре и процеси, неадекватно управљање информационом и другим системима у Банци, као и непредвидиви екстерни догађаји.

Оперативни ризик укључује и:

- ❖ правни ризик који представља ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке по основу судских или вансудских поступака у вези са пословањем Банке,
- ❖ ризике који настају по основу увођења нових производа или услуга, укључујући и нове активности у вези с процесима и системима Банке,
- ❖ ризике који настају по основу активности у вези с њеним пословањем које је поверила трећем лицу.

➤ Управљање оперативним ризиком

Управљање оперативним ризиком обухвата:

- ❖ разврставање пословних активности у одговарајуће линије пословања - подразумева разврставање свих пословних активности у дефинисане линије пословања по критеријумима утврђеним интерним актима,
- ❖ разврставање нових пословних активности у одговарајуће линије пословања пре њиховог укључивања у редовне процесе,
- ❖ процену изложености ризицима при увођењу нових производа, услуга и активности пре започињања активности, процеса или пласирања новог производа,
- ❖ процену изложености ризицима по основу активности које је Банка поверила трећим лицима,
- ❖ примену принципа корпоративног управљања и едукацију запослених.

➤ Мерење и процена оперативног ризика

Оперативни ризик Банка мери и процењује на основу:

- ❖ анализе података евидентираних у бази губитака,
- ❖ анализе података добијених методом самопроцењивања,
- ❖ процену изложености на основу кључних индикатора ризика,
- ❖ процене изложености ризицима по основу увођења нових производа, активности, процеса и /или система,
- ❖ процене изложености ризицима по основу активности које је Банка поверила трећим лицима,
- ❖ утврђивања капиталног захтева за оперативни ризик,
- ❖ анализе резултата спровођења стрес сценарија.

➤ Извештавање о оперативном ризику

❖ Интерно извештавање:

Систем извештавања обухвата правовремено извештавање о догађајима оперативног ризика по врстама догађаја и линијама пословања, узроцима и изворима настанка догађаја, значајности догађаја, тренду изложености, мерама које се намеравају или јесу предузете у циљу ублажавања и ограничавања последица догађаја и активностима које је Банка поверила трећим лицима.

Извештаји се достављају Извршном одбору, Одбору за управљање активом и пасивом (ALCO одбор), Одбору за праћење пословања Банке (Одбор за ревизију) и Управном одбору.

➤ Ублажавање изложености оперативном ризику

Ублажавање изложености оперативном ризику врши се на следећи начин:

- ❖ сачињавањем и доследном применом јасних и конзистентних интерних аката која прецизно дефинишу све поступке у обављању сваке пословне активности,
- ❖ формирање интегралног система унутрашњих контрола који обезбеђује ефикасну контролу свих пословних процеса и међусобну компатибилност контролних поступака на свим нивоима,
- ❖ формирање јединствене базе података о догађајима који представљају изворе оперативног ризика, чијом се анализом ствара основ за доношење адекватних одлука,
- ❖ израду планова поступања и опоравка активности у случају катастрофа (настанка неподвижених догађаја),
- ❖ дефинисање изгледа, садржаја и токова документације у смислу стандардизације форме, изгледа и садржаја докумената, развијања интерног система обележавања докумената, утврђивање начина манипулисања документацијом, дефинисање токова и архивирања документације,
- ❖ развијање свести о постојању оперативног ризика.

3. КАПИТАЛ

Капитал представља трајни извор финансирања који омогућава пословање и опстанак Банке на дуги рок. Обрачун капитала банке врши се у складу са регулативом која уређује адекватност капитала банке.

Капитал чини збир основног капитала и допунског капитала.

➤ Карактеристике основног капитала

Елементи који се укључују у основни капитал Банке имају следеће карактеристике:

- ❖ немају одређени рок доспећа и не могу се повући,
- ❖ могу се користити за покриће губитка у току редовног пословања Банке безусловно, у целости и без одлагања,
- ❖ подложне су могућности отказивања или ограничења у исплати дивиденди,
- ❖ власници инструмената који се укључују у основни капитал Банке, имају подређено право на учешће у расподели стечајне, односно ликвидационе масе у односу на све остале повериоце и власнике других инструмената капитала у случају стечаја или ликвидације Банке,
- ❖ умањени су за све потенцијалне пореске обавезе.

Укупан капитал на дан 31.12.2016. године износи 9.663.437 хиљада РСД (исти датум претходне године 31.12.2015: 11.705.637 хиљада РСД). У наставку је дата табела која приказује структуру капитала Банке на дан 31.12.2016. године.

Подаци о капиталној позицији банке (образац ПИ–КАП)

Назив позиције	Износ (у 000 РСД)
УКУПАН ОСНОВНИ КАПИТАЛ	7.338.881
ОСНОВНИ КАПИТАЛ ПРЕ ОДУЗИМАЊА ОДБИТНИХ СТАВКИ	15.145.383
Номинална вредност уплаћених акција, осим преференцијалних кумулативних акција	9.176.872
Емисиона премија	3.988.999
Резерве из добити	-
Нераспоређена добит из ранијих година	1.979.512
Добит из текуће године	-
Мањинска учешћа у подређеним друштвима	-
Остале позитивне консолидоване резерве	-
ОДБИТНЕ СТАВКЕ ОД ОСНОВНОГ КАПИТАЛА	7.806.502
Губици из претходних година	-
Губитак текуће године	6.329.473
Нематеријална улагања	78.630
Стечене сопствене акције банке, осим преференцијалних кумулативних акција	-
Износ акција банке узетих у залог, осим преференцијалних кумулативних акција	-
Регулаторна усклађивања вредности:	1.398.399
Нереализовани губици по основу хартија од вредности расположивих за продају	190.712
Остале нето негативне ревалоризационе резерве	-
Добит по основу обавеза банке вреднованих према фер вредности која је остварена због промене кредитног рејтинга банке	-
Потребна резерва из добити за процењене губитке по билансној активи и ванбилансним ставкама банке	1.207.687
Остале негативне консолидоване резерве	-
УКУПАН ДОПУНСКИ КАПИТАЛ	2.397.691
ДОПУНСКИ КАПИТАЛ ПРЕ ОДУЗИМАЊА ОДБИТНИХ СТАВКИ	2.397.691
Номинална вредност уплаћених преференцијалних кумулативних акција	53.019
Емисиона премија по основу преференцијалних кумулативних акција	-
Део ревалоризационих резерви банке	2.344.672
Хибридни инструменти	-
Субординиране обавезе	-
Вишак издвојених исправки вредности, резервисања и потребних резерви из добити у односу на очекиване губитке	-
ОДБИТНЕ СТАВКЕ ОД ДОПУНСКОГ КАПИТАЛА	-
Стечене сопствене преференцијалне кумулативне акције	-
Потраживања по основу билансне активе и ванбилансних ставки обезбеђена хибридном инструментом или субординираном обавезом	-
Износ преференцијалних кумулативних акција банке узетих у залог	-
Износ капитала којим се прекорачују ограничења за допунски капитал	-
УКУПАН КАПИТАЛ	9.663.437
УКУПАН КАПИТАЛ ПРЕ ОДУЗИМАЊА ОДБИТНИХ СТАВКИ	9.736.572
ОДБИТНЕ СТАВКЕ ОД КАПИТАЛА	73.135

Назив позиције	Износ
Од чега умањење основног капитала	36.567
Од чега умањење допунског капитала	36.568
Директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору у износу већем од 10% капитала тих банака, односно других лица	-
Улагања у хибридне инструменте и субординиране обавезе других банака и лица у финансијском сектору у којима банка има директна или индиректна улагања у износу већем од 10% капитала тих лица	-
Укупан износ директних и индиректних улагања у банке и друга лица у финансијском сектору у износу до 10% њиховог капитала, као и улагања у њихове хибридне инструменте и субординиране обавезе, који прелази 10% збира основног и допунског капитала банке за коју се обрачунава капитал	-
Износ за који су прекорачена квалификована учешћа у лицима која нису лица у финансијском сектору	73.135
Мањак издвојених исправки вредности, резервисања и потребне резерве из добити у односу на очекиване губитке	-
Износ изложености по основу слободних испорука када друга уговорна страна није измирила своју обавезу у року од четири радна дана	-
Потраживања и потенцијалне обавезе према лицима повезаним с банком или према запосленима у банци које је банка уговорила под условима који су повољнији од услова уговорених са другим лицима	-
НАПОМЕНЕ	
Позитиван/негативан износ разлике између укупне исправке вредности билансне активе, резервисања за губитке по ванбилансним ставкама и потребне резерве из добити с једне стране и износа укупних очекиваних губитака према IRB приступу с друге стране	-
Износ исправки вредности, резервисања и потребне резерве из добити банке	-
Од чега на групној основи	-
Од чега на појединачној основи	-
Износ очекиваног губитка према IRB приступу	-
Бруто износ субординираних обавеза	-

Подаци о основним карактеристикама финансијских инструмената који се укључују у обрачун капитала банке (образац ПИ–ФИКАП)

Р.бр.	Карактеристике инструмента	Опис – акције обичне	Опис – акције преференцијалне
1.	Емитент	Банка Поштанска штедионица	Банка Поштанска штедионица
2.	Третман у складу с прописима	-	-
2.1.	Третман у складу са Одлуком о адекватности капитала	Инструмент основног капитала	Инструмент допунског капитала
2.2.	Индивидуални/групни/индивидуални и групни ниво укључивања инструмента у капитал на нивоу групе	Индивидуални	Индивидуални
2.3.	Тип инструмента	Обичне акције	Преференцијалне кумулативне акцације
3.	Износ који се признаје за потребе израчунавања регулаторног капитала (у хиљадама динара, са стањем на дан последњег извештавања)	9.176.872	53.019
4.	Номинална вредност инструмента	10.000,00 динара	10.000,00 динара
5.	Рачуноводствена класификација	Акцијски капитал	Акцијски капитал
6.	Иницијални датум издавања инструмента	30.08.2004.године	30.08.2004.године
7.	Инструмент с датумом доспећа или инструмент без датума доспећа	-	Без датума доспећа
7.1.	Оригинални датум доспећа	Без датума доспећа	Без датума доспећа

Р.бр.	Карактеристике инструмента	Опис – акције обичне	Опис – акције преференцијалне
8.	Да ли постоји право превременог откупа (call option) на страни емитента	Не	Не
8.1.	Први датум активирања права превременог откупа	-	-
8.2.	Накнадни датуми активирања права превременог откупа (ако је применљиво)	-	-
9.	Купони/дивиденде	-	-
9.1.	Фиксне или променљиве дивиденде/купони	Променљиве	Фиксне
9.2.	Потпуно дискреционо право, делимично дискреционо право или без дискреционог права у вези с временом исплате дивиденди/купона	Потпуно дискреционо право	Потпуно дискреционо право
9.3.	Потпуно дискреционо право, делимично дискреционо право или без дискреционог права у вези са износом дивиденди/купона	Потпуно дискреционо право	Без дискреционог права
9.4.	Могућност повећања приноса (step up)	Да	Не
9.5.	Некумулативне или кумулативне дивиденде/купони	Некумулативне	Кумулативне дивиденде
10.	Конвертибилан или неконвертибилан инструмент	Неконвертибилан	Неконвертибилан
10.1.	Ако је конвертибилан, услови под којима може доћи до конверзије	-	-
10.2.	Ако је конвертибилан, делимично или у целости конвертибилан	-	-
10.3.	Ако је конвертибилан, стопа конверзије	-	-
10.4.	Ако је конвертибилан, обавезна или добровољна конверзија	-	-
10.5.	Ако је конвертибилан, инструмент у који се конвертује	-	-
10.6.	Ако је конвертибилан, емитент инструмента у који се конвертује	-	-
11.	Могућност отписа	Да	Да
11.1.	Ако постоји могућност отписа, услови под којима може доћи до отписа	Губитак	Губитак
11.2.	Ако постоји могућност отписа, делимичан отпис или отпис у целости	Отпис у целости	Отпис у целости
11.3.	Ако постоји могућност отписа, привремени или трајан отпис	Привремени отпис	Привремени отпис
11.4.	Ако је отпис привремен, услови поновног признавања	Позитиван финансиски резултат	Позитиван финансиски резултат
12.	Тип инструмента који ће се при ликвидацији наплатити непосредно пре навед. инструмента	Преференцијалне кумулативне акције	-

Подаци о повезивању позиција капитала из биланса стања с позицијама из обрасца ПИ–КАП (образац ПИ–УПК)

1. Разлике између биланса стања сачињеног за потребе контроле банкарске групе на консолидованој основи и консолидованих финансијских извештаја банкарске групе

Део обрасца под редним бројем 1. се не презентује јер Банка не врши консолидацију, као што је наведено у уводном делу овог документа.

2. Рашчлањавање елемената у билансу стања

		(у 000 РСД)	
Ознака позиције	Назив позиције	Биланс стања	Референце
A	АКТИВА		
A.I	Готовина и средства код централне банке	-	
A.II	Заложена финансијска средства	-	

Ознака позиције	Назив позиције	Биланс стања	Рефере нце
A.III	Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха намењена трговању	-	
A.IV	Финансијска средства која се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	-	
A.V	Финансијска средства расположива за продају	-	
A.VI	Финансијска средства која се држе до доспећа	-	
A.VII	Кредити и потраживања од банака и других финансијских организација	-	
A.VIII	Кредити и потраживања од комитената	-	
A.IX	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	-	
A.X	Потраживања по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика	-	
A.XI	Инвестиције у придружена друштва и заједничке подухвате	-	
	<i>Од чега директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору</i>	-	у
A.XII	Инвестиције у зависна друштва	-	
	<i>Од чега директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору</i>	-	ф
A.XIII	Нематеријална улагања	78.630	и
A.XIV	Некретнине, постројења и опрема	-	
A.XV	Инвестиционе некретнине	-	
A.XVI	Текућа пореска средства	-	
A.XVII	Одложена пореска средства	-	
A.XVIII	Стална средства намењена продаји и средства пословања које се обуставља	-	
A.XIX	Остала средства	-	
	<i>Од чега директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору</i>	--	х
A.XX	УКУПНО АКТИВА (позиције под АОП ознакама од 0001 до 0019 у консолидованом билансу стања)	-	
P	ПАСИВА	-	
PO	ОБАВЕЗЕ	-	
PO.I	Финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха намењене трговању	-	
PO.II	Финансијске обавезе које се иницијално признају по фер вредности кроз биланс успеха	-	
PO.III	Обавезе по основу финансијских деривата намењених заштити од ризика	-	
PO.IV	Депозити и остале обавезе према банкама, другим финансијским организацијама и централној банци	-	
PO.V	Депозити и остале обавезе према другим комитентима	-	
PO.VI	Промене фер вредности ставки које су предмет заштите од ризика	-	
PO.VII	Издате сопствене хартије од вредности и друга позајмљена средства	-	
	<i>Од чега обавезе по основу хибричних инструмената</i>	-	р
PO.VIII	Субординиране обавезе	-	
	<i>Од чега субординиране обавезе које се укључују у допунски капитал банке</i>	-	с
PO.IX	Резервисања	-	
PO.X	Обавезе по основу средстава намењених продаји и средства пословања које се обуставља	-	
PO.XI	Текуће пореске обавезе	-	
PO.XII	Одложене пореске обавезе	-	
PO.XIII	Остале обавезе	-	
PO.XIV	УКУПНО ОБАВЕЗЕ (позиције под АОП ознакама од 0401 до 0413 у консолидованом билансу стања)	-	

Ознака позиције	Назив позиције	Биланс стања	Рефере нце
	КАПИТАЛ	-	
PO.XV	Акцијски капитал	-	
	<i>Од чега номинална вредност уплаћених акција, осим преференцијалних кумулативних акција</i>	9.176.872	а
	<i>Од чега емисиона премија по основу акцијског капитала, осим преференцијалних кумулативних акција</i>	3.988.999	б
	<i>Од чега номинална вредност преференцијалних кумулативних акција</i>	53.019	њ
	<i>Од чега емисиона премија по основу преференцијалних кумулативних акција</i>	-	о
PO.XVI	Сопствене акције	-	
	<i>Од чега стечене сопствене акције банке, осим преференцијалних кумулативних акција</i>	-	ј
	<i>Од чега стечене сопствене преференцијалне кумулативне акције</i>	-	т
PO.XVII	Добитак	-	
	<i>Од чега нераспоређена добит из ранијих година</i>	1.979.512	г
	<i>Од чега добит из текуће године</i>	-	д
PO.XVIII	Губитак	-	
	<i>Од чега губици из претходних година</i>	-	ж
	<i>Од чега губитак текуће године</i>	-	з
PO.XIX	Резерве	-	
	<i>Од чега резерве из добити које представљају елемент основног капитала</i>	-	в
	<i>Од чега остале позитивне консолидоване резерве</i>	-	е
	<i>Од чега остале негативне консолидоване резерве</i>	-	н
	<i>Од чега остале нето негативне ревалоризационе резерве</i>	-	љ
	<i>Од чега добит по основу обавеза банке вреднованих према фер вредности која је остварена због промене кредитног рејтинга банке</i>	-	м
	<i>Од чега позитивне ревалоризационе резерве настале по основу ефеката промене фер вредности основних средстава, хартија од вредности и осталих средстава која се, у складу с МСФИ/МРС, исказују у корист ових резерви</i>	2.344.672	п
PO.XX	Нереализовани губици	-	
	<i>Од чега нереализовани губици по основу хартија од вредности расположивих за продају</i>	190.712	л
PO.XXI	Учешћа без права контроле	-	
	<i>Од чега мањинска учешћа у подређеним друштвима</i>	-	ђ
PO.XXII	УКУПНО КАПИТАЛ (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из консолидов. биланса стања: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) ≥ 0	-	
PO.XXIII	УКУПАН НЕДОСТАК КАПИТАЛА (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из консолидов. биланса стања: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0	-	
PO.XXIV	УКУПНО ПАСИВА (резултат сабирања, односно одузимања следећих АОП ознака из консолидованог биланса стања: 0414 + 0422 - 0423)	-	
В.П.	ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ	-	
В.П.А.	Ванбилансна актива	-	
	<i>Од чега износ акција банке узетих у залогу, осим преференцијалних кумулативних акција</i>	-	к
	<i>Од чега износ преференцијалних кумулативних акција банке узетих у залогу</i>	-	ћ
В.П.П.	Ванбилансна пасива	-	

3. Повезивање позиција у рашчлањеном билансу стања и позиција у обрасцу ПИ-КАП

Редни бр.	Назив позиције	Износ	Извор података у складу с референцама из 2. корака
(у 000 РСД)			
I	УКУПАН ОСНОВНИ КАПИТАЛ	7.338.881	
1.	ОСНОВНИ КАПИТАЛ ПРЕ ОДУЗИМАЊА ОДБИТНИХ СТАВКИ	15.145.383	
1.1.	Номинална вредност уплаћених акција, осим преференцијалних кумулативних акција	9.176.872	а
1.2.	Емисиона премија	3.988.999	б
1.3.	Резерве из добити	-	в
1.4.	Нераспоређена добит из ранијих година	1.979.512	г
1.5.	Добит из текуће године	-	д
1.6.	Мањинска учешћа у подређеним друштвима	-	ђ
1.7.	Остале позитивне консолидоване резерве	-	е
2.	ОДБИТНЕ СТАВКЕ ОД ОСНОВНОГ КАПИТАЛА	7.806.502	
2.1.	Губици из претходних година	-	ж
2.2.	Губитак текуће године	6.329.473	з
2.3.	Нематеријална улагања	78.630	и
2.4.	Стечене сопствене акције банке, осим преференцијалних кумулативних акција	-	ј
2.5.	Износ акција банке узетих у залог, осим преференцијалних кумулативних акција	-	к
2.6.	Регулаторна усклађивања вредности:	1.398.399	
2.6.1.	Нереализовани губици по основу ХОВ расположивих за продају	190.712	л
2.6.2.	Остале нето негативне ревалоризационе резерве	-	љ
2.6.3.	Добит по основу обавеза банке вреднованих према фер вредности која је остварена због промене кредитног рејтинга банке	-	м
2.6.4.	Потребна резерва из добити за процењене губитке по билансној активи и ванбилансним ставкама банке	1.207.687	
2.7.	Остале негативне консолидоване резерве	-	н
II	УКУПАН ДОПУНСКИ КАПИТАЛ	2.397.691	
1.	ДОПУНСКИ КАПИТАЛ ПРЕ ОДУЗИМАЊА ОДБИТНИХ СТАВКИ	2.397.691	
1.1.	Номинална вредност уплаћених преференцијалних кумулативних акција	53.019	њ
1.2.	Емисиона премија по основу преференц. кумулативних акција	-	о
1.3.	Део ревалоризационих резерви банке	2.344.672	п
1.4.	Хибридни инструменти	-	р
1.5.	Субординиране обавезе	-	с
1.6.	Вишак издвојених исправки вредности, резервисања и потребних резерви из добити у односу на очекиване губитке	-	
2.	ОДБИТНЕ СТАВКЕ ОД ДОПУНСКОГ КАПИТАЛА	-	
2.1.	Стечене сопствене преференцијалне кумулативне акције	-	т
2.2.	Потраживања по основу билансне активе и ванбилансних ставки обезбеђена хибридном инструментом или субординираном обавезом	-	
2.3.	Износ преференцијалних кумулативних акција банке узетих у залог	-	ћ
2.4.	Износ капитала којим се прекорачују ограничења за допунски капитал	-	
III	УКУПАН КАПИТАЛ	9.663.437	
1.	УКУПАН КАПИТАЛ ПРЕ ОДУЗИМАЊА ОДБИТНИХ СТАВКИ	9.736.572	
2.	ОДБИТНЕ СТАВКЕ ОД КАПИТАЛА	73.135	
	Од чега умањење основног капитала	36.567	
	Од чега умањење допунског капитала	36.568	
2.1.	Директна или индиректна улагања у банке и друга лица у финансијском сектору у износу већем од 10% капитала тих банака, односно тих лица	-	(у+ф+х)

Редни бр.	Назив позиције	Износ	Извор података у складу с референцама из 2. корака
2.2.	Улагања у хибридне инструменте и субординиране обавезе других банака и лица у финансијском сектору у којима банка има директна или индиректна улагања у износу већем од 10% капитала тих лица	-	
2.3.	Укупан износ директних и индиректних улагања у банке и друга лица у финансијском сектору у износу до 10% њиховог капитала, као и улагања у њихове хибридне инструменте и субординиране обавезе, који прелази 10% збира основног и допунског капитала банке за коју се обрач. капитал	-	
2.4.	Износ за који су прекорачена квалификована учешћа у лицима која нису лица у финансијском сектору	73.135	
2.5.	Мањак издвојених исправки вредности, резервисања и потребне резерве из добити у односу на очекиване губитке	-	
2.6.	Износ изложености по основу слободних испорука када друга уговорна страна није измирила своју обавезу у року од четири радна дана	-	
2.7.	Потраживања и потенцијалне обавезе према лицима повезаним с банком или према запосленима у банци које је банка уговорила под условима који су повољнији од услова уговорених с другим лицима	-	
IV	НАПОМЕНЕ		
	Позитиван/негативан износ разлике између укупне исправке вредности билансне активе, резервисања за губитке по ванбилансним ставкама и потребне резерве из добити с једне стране и износа укупних очекиваних губитака према IRB приступу с друге стране	-	
	Износ исправки вредности, резерв. и потребне резерве из добити банке	-	
	<i>Од чега на групној основи</i>	-	
	<i>Од чега на појединачној основи</i>	-	
	Износ очекиваног губитка према IRB приступу	-	
	Бруто износ субординираних обавеза	-	

4. АДЕКВАТНОСТ КАПИТАЛА

Укупан регулаторни капитал на дан 31.12.2016. године износи 9.663.437 хиљада РСД, а капитални захтеви износе 5.408.190 хиљада РСД.

Укупан интерни капитал на дан 31.12.2016. године утврђен је у износу од 9.663.437 хиљада РСД, а интерни капитални захтеви утврђени су у износу од 6.204.119 хиљада РСД.

Адекватност капитала је на високом нивоу, а вредност показатеља адекватности капитала у складу са регулаторним критеријумима износи **21,44%**, док вредност утврђена у процесу интерне процене адекватности капитала износи **18,70%**.

➤ Регулаторни капитални захтеви

За потребе управљања ризицима и обезбеђивање континуитета пословања Банка утврђује ниво регулаторног капитала неопходног за покриће преузетих ризика из пословања прописаних од стране НБС, односно регулаторне капиталне захтеве за покриће кредитног ризика, девизног ризика и оперативног ризика:

- ❖ Капитални захтев за покриће кредитног ризика израчунава се применом стандардизованог приступа множењем укупне активе пондерисане кредитним ризиком са 12%, при чему укупна актива пондерисана кредитним ризиком представља збир ризичне билансне активе и ризичних ванбилансних ставки

- израчунатих у складу са регулативом којом се уређује адекватност капитала банке;
- ❖ Капитални захтев за девизни ризик Банка израчунава множењем збира укупне нето отворене девизне позиције и апсолутне вредности нето отворене позиције у злату са 12%, при чему се израчунавање нето отворене девизне позиције у злату врши у складу са регулативом која уређује адекватност капитала банке;
 - ❖ Капитални захтев за оперативни ризик Банка утврђује применом приступа основног индикатора множењем трогодишњег просека индикатора изложености са 15%.

Подаци о укупним капиталним захтевима и показатељу адекватности капитала (образец ПИ–АКБ)

(у 000 РСД)

Редни бр.	Назив	Износ	Покривено ст основним капиталом	Покривено ст допунским капиталом
		1	2	3
I	КАПИТАЛ	9.663.437		
1.	УКУПАН ОСНОВНИ КАПИТАЛ	7.302.314		
2.	УКУПАН ДОПУНСКИ КАПИТАЛ	2.361.123		
II	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВИ	5.408.190		
1.	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА КРЕДИТНИ РИЗИК, РИЗИК ДРУГЕ УГОВОРНЕ СТРАНЕ И РИЗИК ИЗМИРЕЊА/ИСПОРУКЕ ПО ОСНОВУ СЛОБОДНИХ ИСПОРУКА	4.056.379	4.056.379	-
1.1.	Стандардизовани приступ (СП)	33.803.159		
1.1.1.	<i>Изложености према државама и централним банкама</i>	-		
1.1.2.	<i>Изложености према територијалним аутономијама и јединицама локалне самоуправе</i>	1.806.877		
1.1.3.	<i>Изложености према јавни административним телима</i>	-		
1.1.4.	<i>Изложености према међународним развојним банкама</i>	-		
1.1.5.	<i>Изложености према међународним организ.</i>	-		
1.1.6.	<i>Изложености према банкама</i>	1.433.020		
1.1.7.	<i>Изложености према привредним друштвима</i>	9.707.585		
1.1.8.	<i>Изложености према физичким лицима</i>	16.269.127		
1.1.9.	<i>Изложености обезбеђене хипотекама на непокретностима</i>	-		
1.1.10.	<i>Доспела ненаплаћена потраживања</i>	-		
1.1.11.	<i>Високоризичне изложености</i>	-		
1.1.12.	<i>Изложености по основу покривених обвезница</i>	-		
1.1.13.	<i>Изложености по основу улагања у отворене инвестиционе фондове</i>	-		
1.1.14.	<i>Остале изложености</i>	4.586.550		
1.2.	Приступ заснован на интерном рејтингу (IRB)	-		
1.2.1.	<i>Изложености према државама и централним банкама</i>	-		
1.2.2.	<i>Изложености према банкама</i>	-		
1.2.3.	<i>Изложености према привредним друштвима</i>	-		
1.2.4.	<i>Изложености према физичким лицима</i>	-		
1.2.4.1.	<i>Изложености према физичким лицима које су обезбеђене хипотекама на непокретностима</i>	-		
1.2.4.2.	<i>Квалификоване револвинг изложености према физичким лицима</i>	-		
1.2.4.3.	<i>Остале изложености према физич. лицима</i>	-		
1.2.5.	<i>Изложености по основу власничких улагања</i>	-		
1.2.5.1.	Примењени приступ:	-		
1.2.5.1.1.	<i>Приступ једноставних пондера ризика</i>	-		
1.2.5.1.2.	<i>PD/LGD приступа</i>	-		

Редни бр.	Назив	Износ	Покривено ст основним капиталом	Покривено ст допунским капиталом
		1	2	3
1.2.5.1.3.	Приступ интерних модела	-		
1.2.5.2.	Врсте изложености по основу власничких улагања	-		
1.2.5.2.1.	Власничка улагања којима се тргује на берзи	-		
1.2.5.2.2.	Власничка улагања којима се не тргује на берзи али су у довољно диверсификованим портфолијима	-		
1.2.5.2.3.	Остала власничка улагања	-		
1.2.5.2.4.	Власничка улагања на које банка примењује стандардизовани приступ кредитном ризику	-		
1.2.6.	Изложености по основу остале имовине	-		
2	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА РИЗИК ИЗМИРЕЊА/ИСПОРУКЕ ПО ОСНОВУ НЕИЗМИРЕНИХ ТРАНСАКЦИЈА	-		
3	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА ТРЖИШНЕ РИЗИКЕ	146.476	146.476	
3.1.	Капитални захтеви за ценовни, девизни и робни ризик израчунат применом стандардизованих приступа	-	-	
3.1.1.	Капитални захтев за ценовни ризик по основу дужничких хартија од вредности	-	-	
3.1.2.	Капитални захтев за ценовни ризик по основу власничких хартија од вредности	-	-	
3.1.3.	Капитални захтев за девизни ризик	146.476	146.476	
3.1.4.	Капитални захтев за робни ризик	-	-	
3.2.	Капитални захтеви за ценовни, девизни и робни ризик израчунати применом приступа интерних модела	-	-	
4	КАПИТАЛНИ ЗАХТЕВ ЗА ОПЕРАТИВНИ РИЗИК	1.205.335	1.205.335	
4.1.	Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом приступа основног индикатора	1.205.335	1.205.335	
4.2.	Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом стандардизованог приступа	-	-	
4.3.	Капитални захтев за оперативни ризик израчунат применом напредног приступа	-	-	
5	ПОКРИВЕНОСТ КАПИТАЛНИХ ЗАХТЕВА		-	
III	ПОКАЗАТЕЉ АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА (%)	21,44		

5. ПРОЦЕС ИНТЕРНЕ ПРОЦЕНЕ АДЕКВАТНОСТИ КАПИТАЛА

Банка је успоставила формализован и документован процес интерне процене адекватности капитала који омогућава утврђивање и одржавање адекватног нивоа расположивог интерног капитала за покриће свих преузетих ризика, укључујући и ризике које је прописао регулатор.

Интерни капитал је капитал који Банка у процесу интерне процене оцени адекватним у односу на врсту и ниво ризика који одговара природи, обиму и сложености послова који Банка обавља.

Процена интерне адекватности капитала представља специфичну меру узајамне прилагођености ризичног профила Банке и нивоа капитала односно меру усклађености преузетих ризика и капитала расположивог за њихово покриће.

➤ Успостављањем процеса интерне процене адекватности капитала обезбеђује се:

- ❖ Директна веза између ризичног профила Банке и система управљања ризицима и капиталом;

- ❖ Планирање и одржавање капитала заснованог на обиму и структури преузетих ризика у оперативном пословању Банке;
- ❖ Обезбеђивање стабилности пословања;
- ❖ Благовремено уочавање свих потенцијалних претњи и ризика и усклађивање ризичног профила и апетита за ризике са расположивим капиталом.

Процес интерне процене адекватности капитала представља кључни параметар у управљању капиталом Банке и спроводи се кроз следеће поступке:

- ❖ идентификација свих ризика којима је Банка изложена или може да буде изложена,
- ❖ идентификација материјално значајних ризика,
- ❖ мерење ризика на основу квантитативних критеријума и процена ризика на основу квалитативних критеријума,
- ❖ израчунавање појединачних и укупног износа интерног капитала,
- ❖ праћење, контрола и алокација капитала,
- ❖ извештавање о интерној процени адекватности капитала.

➤ Идентификација ризика којима је Банка изложена, или може бити изложена

Идентификација ризика подразумева све поступке и методе који се примењују у току обављања пословних активности и сврставање идентификованих ризика у одговарајућу врсту и подврсту ризика у дефинисаном Каталогу ризика.

➤ Идентификација материјално значајних ризика

Процес утврђивања материјално значајних ризика обухвата квантитативне и квалитативне методе утврђивања ових ризика, а односе се на:

- ❖ процену могућности квантификације ризика,
- ❖ утврђивање степена значајности пре и након примене одговарајућих механизма контроле,
- ❖ утврђивање осетљивости капитала на изложеност сваком ризику (капитална релевантност), након чега се одређује који су ризици у датом тренутку за Банку материјално значајни.

Банка као материјало значајне ризике утврђује:

- ❖ Кредитни ризик;
- ❖ Ризик концентрације;
- ❖ Девизни ризик;
- ❖ Каматни ризик;
- ❖ Оперативни ризик.

➤ Утврђивање појединачних и укупних интерних капиталних захтева

Ове активности обухватају израчунавање износа интерних капиталних захтева за сваку подврсту и врсту материјално значајних ризика.

Банка утврђује интерне капиталне захтев за следеће врсте и подврсте ризика:

- ❖ Кредитни ризик и у оквиру њега следеће подврсте ризика
 - Кредитни ризик клијента;
 - Кредитно - девизни ризик клијента;
 - Ризик наплативости потраживања;
- ❖ Ризик концентрације и у оквиру њега следеће подврсте ризика
 - ризик концентрације код једног дужника и/или групе повезаних дужника;

- ризик концентрације на нивоу 10 највећих дужника;
- ризик концентрације у валути на нивоу портфолија;
- ❖ Девизни ризик и у оквиру њега структурални девизни ризик;
- ❖ Каматног ризика и у оквиру њега базни ризик;
- ❖ Оперативни ризик - капитални захтев се не утврђује појединачно по подврстама овог ризика, већ на нивоу самог ризика.
- ❖ Банка утврђује додатни интерни капитални захтев за покриће ризика који се не могу прецизно квантификовати и у том смислу представља посебан вид заштите будућег пословања од изложености таквим ризицима.

Утврђивање укупних интерних капиталних захтева врши се на следећи начин:

- ❖ израчунавају се интерни капитални захтеви за подврсте материјално значајних ризика,
- ❖ њиховим агрегирањем утврђују се појединачни интерни капитални захтеви за материјално значајне ризике,
- ❖ сабирањем интерних капиталних захтева за појединачне ризике утврђује се износ укупних интерних капиталних захтева.
- ❖ на тако уврђени износ додаје се додатни капитални захтев за ризике који се не могу квантификовати.

➤ **Праћење и контрола нивоа расположивог интерног капитала**

Праћење и контрола расположивог интерног капитала представљају перманентни надзор над обимом расположивог интерног капитала и усклађеност са нивоом преузетих ризика. Ове активности обухватају:

- ❖ периодично утврђивање вредности показатеља,
- ❖ динамичку анализу вредности показатеља интерне адекватности,
- ❖ поређење показатеља интерне адекватности са регулаторним и планираним величинама,
- ❖ анализу евентуалних одступања,
- ❖ спровођење стрес тестова за материјално значајне ризике капитал и анализу добијених резултата.

➤ **Алокација капитала**

Ове активности обухватају:

- ❖ алокацију на подврсте и врсте материјално значајних ризика,
- ❖ алокацију према линијама пословања,

➤ **Извештавање о процесу интерне процене адекватности**

Извештавање о процесу интерне процене адекватности капитала подразумева:

- ❖ извештавање надлежних органа Банке,
- ❖ извештавање Народне банке Србије,

и обухвата бројне квантитативне и квалитативне параметре, неопходна методолошка објашњења и анализе примењених приступа и метода и детаљан опис читавог процеса уз презентовање неопходних аката којима је сам процес дефинисан.

6. ИЗЛОЖЕНОСТ РИЗИЦИМА И ПРИСТУПИ ЗА МЕРЕЊЕ И ПРОЦЕНУ РИЗИКА

6.1. Кредитни ризик

Банка користи стандардизовани приступ за мерење кредитног ризика.

6.1.1. Квалитативне информације

➤ **Доспело ненаплаћено потраживање и изложености код којих је извршена исправка вредности**

Доспело ненаплаћено потраживање је изложеност код које је Банка утврдила да дужник није испунио своју обавезу у року дужем од 90 дана.

Изложености код којих је извршена исправка вредности су пласмани који представљају финансијску имовину у облику одобрених кредита, датих депозита, дужничких хартија од вредности, откупљених потраживања, потраживања за извршена плаћања по непокривеним акредитивима и остала потраживања које Банка класификује у категорије финансијских средстава у складу са MPC 39 и то:

- ❖ зајмови и потраживања и
- ❖ инвестиције које се држе до доспећа.

Пласманом се сматра главница, као и припадајућа потраживања по основу камата, накнада и провизија (која представљају приход Банке по основу пласмана), а која су укључена у израчунавање ефективне каматне стопе.

У пласмане се укључују све билансне ставке на основу којих је Банка изложена кредитном ризику, а које је могуће распоредити на појединачног дужника.

Изложености за које се процењује вероватни губитак су преузете будуће обавезе Банке у облику неискоришћених одобрених оквирних линија, непокривених акредитива, датих гаранција и других облика јемстава и сл., односно преузете будуће обавезе које Банка не може опозвати. Износ вероватног губитка се процењује у складу са MPC 37.

Ова категорија обухвата све ванбилансне ставке на основу којих је Банка изложена кредитном ризику, а које је могуће распоредити на појединачног дужника.

➤ **Приступи и методи који се користе за обрачун исправке вредности билансне активе и резервисања за губитке по ванбилансним ставкама**

У складу са Методологијом за процену обезвређења билансне активе и вероватног губитка по ванбилансним ставкама, Банка процењује кредитни ризик на појединачној и групној основи. Поступак обрачуна исправке вредности и/или резервисања у складу са Методологијом за сваку од наведених категорија, спроводи се следећим редоследом:

- ❖ Одређивање значаја пласмана;
- ❖ Идентификација догађаја (објективних доказа) који указују на обезвређење значајних пласмана и/или групе пласмана;
- ❖ Обрачун обезвређења билансне активе и вероватног губитка по ванбилансним ставкама за значајне пласмане, код којих је идентификован објективан доказ обезвређења;
- ❖ Обрачун обезвређења билансне активе и вероватног губитка по ванбилансним ставкама на групној основи за остале пласмане.

➤ **Процена кредитног ризика на појединачној основи**

Процена обезвређења пласмана на појединачној основи обухвата:

- ❖ утврђивање постојања објективног доказа обезвређења,
- ❖ процену садашње вредности будућих новчаних токова и
- ❖ обрачун износа обезвређења за свако појединачно потраживање од дужника које је укључено у ову процену.

Разматрање постојања објективног доказа о обезвређењу пласмана врши се, најмање, у следећим ситуацијама:

- ❖ финансијско стање дужника упућује на знатне проблеме у његовом пословању;
- ❖ постоје подаци о неизмирењу обавеза, о учесталом кашњењу у отплати камата и/или главнице или о неиспуњавању других уговорних одредаба;
- ❖ Банка је битно променила услове отплате пласмана услед финансијских тешкоћа дужника у односу на првобитно уговорене, односно Банка је омогућила повластице (уступке) дужнику које не би узимала у обзир у неким другим околностима;
- ❖ Извесно је покретање стечајног поступка над дужником или покретање друге врсте финансијске реорганизације.

За значајан пласман се процењује да ли је обезвређен на појединачној основи само уколико постоји објективан доказ да је дошло до обезвређења пласмана, тј. ако Банка утврди да је дошло до значајног пораста кредитног ризика у вези са тим пласманом

Поступак утврђивања (идентификовања) постојања објективног доказа обухвата два сегмента:

- ❖ идентификовање догађаја који би могао да укаже на постојање објективног доказа
- ❖ процену могућег утицаја тог догађаја на способност дужника да уредно измирује своје обавезе према банци.

Умањење вредности/резервисање на индивидуалној основи се утврђује на основу нето садашње вредности будућих прилива/одлива.

Основица за обрачун умањења вредности на индивидуалној основи је укупан дуг клијента, односно износ билансног потраживања (доспела и недоспела главница, доспеле камате), укључујући и билансна потраживања настала по основу ванбилансних изложености (плаћања по гаранцијама и сл.).

Основица за обрачун резервисања за ванбилансне ставке је износ преузетих неопозивих обавеза Банке, за који се очекује да ће бити извршен. У основицу се не укључују неискоришћене преузете опозиве обавезе.

Приликом процене могућности наплате узимају се у обзир следећи параметри:

- ❖ основица за обрачун (износ изложености/очекивани будући одлив);
- ❖ одговарајућа ефективна каматна стопа;
- ❖ очекивани број дана кашњења у односу на датум доспећа обавезе;
- ❖ очекивана наплата уговорених токова готовине;
- ❖ очекивана наплата по основу инструмената обезбеђења (колатерала) уколико је пласман обезбеђен колатералом (алтернативно).

➤ **Процена кредитног ризика на групној основи**

Обрачун умањења вредности билансне активе и резервисања за губитке по ванбилансним ставкама на групној основи се врши за све значајне пласмане код којих

нису утврђени објективни докази обезвређења, као и за све пласмане који нису индивидуално значајни, тј. мали пласмани. Пласмани који нису индивидуално значајни, тј. мали пласмани, аутоматски се одређују за обрачун обезвређења билансне активе и вероватног губитка по ванбилансним ставкама на групној основи.

Пласмани који су предмет процене обезвређења на групној основи, класификују се у групе на основу сличних карактеристика кредитног ризика. Детаљна објашњења у вези са класификацијом дужника у групе дужника са сличним карактеристикама кредитног ризика дата су у оквиру Методологије за интерни рејтинг.

Уколико се за значајне пласмане (који су предмет процене на појединачној основи) утврди:

- ❖ да нема разлике између књиговодствене вредности пласмана и садашње вредности дисконтованих токова готовине, обрачун се врши на групној основи, применом стопе обезвређења дефинисане за групу (категорију ризика) у коју је клијент класификован
- ❖ износ обезвређења обрачунат на појединачној основи мањи од износа који би се добио применом стопе обезвређења на групној основи, може се, изузетно, извршити обрачун на групној основи, применом стопе обезвређења дефинисане за групу (категорију ризика) у коју је клијент класификован, уколико се процењује да је то за Банку прикладније.

Будући новчани токови у групи финансијских средстава која се групно процењују за обезвређење се процењују на бази уговорених новчаних токова средстава у Банци и историјског искуства у остваривању губитака за средства са карактеристикама кредитног ризика сличним онима које има група. Историјски подаци се коригују на бази доступних текућих података како би се уважили актуелни услови.

Утврђене стопе губитка које Банка користи у сврху обрачуна износа обезвређења билансне активе и вероватног губитка по ванбилансним ставкама се преиспитују најмање једном годишње.

6.1.2. Квантитативне информације

Табела 1. Укупан износ изложености разврстан према класама изложености

Класа изложености	31.12.2016		31.12.2015	
	Бруто билансно	Ванбилансно	Бруто билансно	Ванбилансно
Банке	7.146.457	302.096	1.738.071	-
Држава и централне банке	63.111.807	311.425	55.576.299	2.050.229
Физичка лица	23.421.635	7.023.294	22.929.634	7.035.168
Привредна друштва	32.780.052	1.066.069	35.213.612	2.409.691
Терит. аутономије и лок. самоупр.	7.318.930	5.551	6.778.463	12.181
Остале изложености	28.531.528	452.913	26.656.022	7.844
Укупно	162.310.408	9.161.347	148.892.101	11.515.113
Од чега:				
Изложености обезбеђене хипотекама	19.935	-	-	-
Доспела ненаплаћена потраживања	19.522.856	-	19.060.589	-

Табела 2. Бруто изложеност према преосталом доспећу

					(у 000 РСД)
Класа изложености	до 90 дана	91 - 180 дана	181 - 365 дана	преко 1 године	Бруто изложеност
Банке	7.433.553	-	15.000	-	7.448.553
Билансне ставке	7.146.457	-	-	-	7.146.457
Ванбилансне ставке	287.096	-	15.000	-	302.096
Држава и централне банке	63.420.488	-	-	2.744	63.423.232
Билансне ставке	63.111.807	-	-	-	63.111.807
Ванбилансне ставке	308.681	-	-	2.744	311.425
Физичка лица	4.134.998	281.131	14.468.826	11.559.974	30.444.929
Билансне ставке	3.835.486	124.225	8.411.423	11.050.502	23.421.635
Ванбилансне ставке	299.513	156.906	6.057.403	509.472	7.023.294
Привредна друштва	17.625.324	417.241	1.544.194	14.259.362	33.846.121
Билансне ставке	17.026.603	363.537	1.138.763	14.251.148	32.780.052
Ванбилансне ставке	598.721	53.704	405.431	8.214	1.066.069
Терит. аутономије и лок. самоупр.	5.609.221	-	-	1.715.260	7.324.481
Билансне ставке	5.603.670	-	-	1.715.260	7.318.930
Ванбилансне ставке	5.551	-	-	-	5.551
Остале изложености	28.362.579	62.858	241	558.763	28.984.439
Билансне ставке	28.040.060	62.111	241	429.117	28.531.529
Ванбилансне ставке	322.519	747	-	129.646	452.912
Укупно 31.12.2016	126.586.162	761.230	16.028.261	28.096.102	171.471.755
Укупно 31.12.2015	106.638.000	2.358.510	14.703.368	36.707.336	160.407.214

Табела 3. Расподела бруто изложености према категоријама класификације, обрачунатој и потребној резерви

						(у 000 РСД)
Катег.	Билансна актива	Ванбилансна ставке	Укупно	Обрачуната резерва	Исправка вредности /резервисања	Потребна резерва
А	32.280.888	7.241.417	39.522.305	-	768.937	-
Б	5.375.130	739.157	6.114.287	117.016	307.417	46.350
В	1.126.153	62.922	1.189.075	171.853	473.582	56.216
Г	3.582.810	506	3.583.316	1.074.854	1.190.965	103.002
Д	24.452.825	67.559	24.520.384	24.486.300	23.517.453	1.002.119
Укупно 31.12.16.	66.817.806	8.111.561	74.929.367	25.850.023	26.258.354	1.207.687
Укупно 31.12.15.	61.305.968	9.449.024	70.754.992	21.092.194	16.184.058	5.441.833

Табела 4. Изложености код којих је формирана исправка вредности

(у 000 РСД)

Класа изложености	31.12.2016.		31.12.2015.	
	Бруто	Исправка вредности	Бруто	Исправка вредности
Банке	7.146.457	143.429	1.717.548	241.257
Држава и централне банке	57.116.722	347.788	49.343.399	339.437
Физичка лица	23.421.635	2.143.731	22.929.634	1.315.685
Привредна друштва	32.780.045	22.283.711	34.909.353	13.970.920
Пољопривреда	1.074.209	137.770	1.238.754	204.037
Прерађивачка индустрија, рударство	6.078.872	5.300.523	8.783.777	2.886.126
Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром	1.620.672	34.833	2.361.561	44.251
Грађевинарство	5.166.646	3.155.376	3.527.526	747.446
Трговина на велико и мало	8.122.014	3.561.491	9.301.907	2.346.817
Саобраћај, складиштење, смештај, исхрана	956.022	745.647	1.528.203	393.395
Некретнине, администрација и сл.	1.408.219	1.334.064	1.947.424	1.128.692
Остало	8.353.391	8.014.007	6.220.201	6.220.156
Територијална аутономија и локална самоуправа	2.609.578	776.055	426.985	23.316
Остале изложености	27.057.383	3.671.034	24.727.512	3.250.645
Укупно	150.131.822	29.365.748	134.054.307	19.146.262

Табела 5. Изложености за које је формирано резервисање

(у 000 РСД)

Класа изложености	31.12.2016		31.12.2015	
	Бруто	Резервисање	Бруто	Резервисање
Банке	-	-	-	-
Држава и централне банке	-	-	-	-
Физичка лица	7.020.446	32.815	7.034.272	2.172
Привредна друштва	807.125	80.862	2.397.813	112.450
Пољопривреда	-	-	-	-
Прерађивачка индустрија, рударство	33.000	7.656	51.037	71
Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром	-	-	-	-
Грађевинарство	113.529	31.245	1.506.626	72.766
Трговина на велико и мало	465.674	248	513.698	2.754
Саобраћај, складиштење, смештај, исхрана	148.157	6.922	205.742	1.122
Некретнине, администрација и сл.	12.000	26	85.944	971
Остало	34.765	34.765	34.766	34.766
Територијална аутономија и локална самоуправа	-	-	-	-
Остале изложености	-	-	6.092	33
Укупно	7.827.571	113.677	9.438.177	114.655

Табела 6. Промене на исправкама вредности / резервисањима у 2016 години

(у 000 РСД)

Исправка вредности	Потражи-вања за камате и накнаде	Дати кредити и депозити	Хартије од вредности и учешћа у капиталу	Готовина, остали пласмани и остала средства	Укупно исправка вредности	Резервисања	УКУПНО
Стање на почетку године	3.483.119	10.241.195	822.584	1.522.505	16.069.403	114.656	16.184.059
Нове исправке вредности у току године	372.755	14.843.725	926.035	168.140	16.310.655	118.372	16.429.027
- повећање по основу курсних разлика	1.727	261.126	-	4.563	267.416	7	267.423
Укидања у корист биланса успеха	(181.548)	(6.853.796)	(20.402)	(272.429)	(7.328.175)	(119.350)	(7.447.525)
- укидања по основу наплате	(180.559)	(2.700.362)	-	(21.135)	(2.902.056)	(103.803)	(3.005.859)
- смањење по основу курсних разлика	(989)	(117.670)	(747)	(1.107)	(120.513)	(6)	(120.519)
Камата на обезвређене пласмане	(48.579)	-	338.578	-	289.999	-	289.999
Репрограм кредита	-	496.482	-	-	496.482	-	496.482
Отпис	(154.618)	-	-	-	(154.618)	-	(154.618)
Нереализован план реорганизације	316.292	(537.914)	429.809	4.011	212.198	-	212.198
Unwinding	248.731	-	-	-	248.731	-	248.731
Стање на крају године	4.036.152	18.189.692	2.496.604	1.422.227	26.144.675	113.678	26.258.353

*Исправка вредности нематеријалних улагања, некретнина, залиха није обухваћена овим прегледом

Табела 7. Укупан и просечан износ изложености пре техника ублажавања разврстан према класама изложености

(у 000 РСД)

Класа изложености	31.12.2016		31.12.2015	
	Укупно	Просечно	Укупно	Просечно
Банке	7.268.323	4.381.664	1.495.005	2.300.841
Држава и централне банке	63.075.443	60.181.267	57.287.091	50.894.569
Физичка лица	28.042.916	28.185.172	28.327.428	28.750.940
Привредна друштва	10.580.335	14.528.321	18.476.307	15.488.605
Територијалне аутономије и локалне самоуправе	6.548.426	6.655.378	6.762.329	7.668.095
Остале изложености	25.269.200	24.312.753	23.356.306	21.435.842
Укупно	140.784.643	138.244.554	135.704.465	126.538.892
Од чега:				
Изложености обезбеђене хипотекама	17.279	8.640	-	-
Доспела ненаплаћена потраживања	102.690	909.349	1.716.008	2.353.235

Табела 8. Географска расподела изложености

(у 000 РСД)

Класа изложености	Регион	Нето изложеност пре техника ублажавања ризика 31.12.2016.		Нето изложеност пре техника ублажавања ризика 31.12.2015.	
		Биланс	Ванбиланс	Биланс	Ванбиланс
Банке		6.966.227	302.096	1.495.005	-
	Државе ЕУ	6.756.621	-	1.224.410	-
	Остале државе	112.161	-	142.158	-
	Београд	97.392	302.096	128.354	-
	Остатак Србије	16	-	24	-
	Војводина	37	-	60	-
Држава и централне банке		62.764.018	311.425	55.236.862	2.050.229
	Србија	62.764.018	311.425	2.050.229	839.161
Физичка лица		21.052.538	6.990.378	21.295.579	7.031.849
	Београд	10.497.403	3.925.714	3.964.039	4.754.057
	Остатак Србије	6.980.467	2.044.209	2.063.337	2.410.489
	Војводина	3.574.638	1.020.455	1.004.474	1.183.345
Привредна друштва		9.606.660	973.675	16.258.066	2.218.241
	Београд	6.039.886	836.988	1.817.641	5.515.915
	Остатак Србије	763.930	12.191	161.439	15.469
	Војводина	2.802.844	124.496	239.161	75.878
Територијалне аутономије и локалне самоуправе		6.542.875	5.551	6.750.148	12.181
	Београд	1.784.754	5.551	12.181	15.610
	Остатак Србије	53.898	-	-	-
	Војводина	4.704.223	-	-	-
Остале изложености		24.816.288	452.912	23.348.495	7.811
	Београд	24.815.716	452.596	6.059	6.038
	Остатак Србије	491	316	1.017	-
	Војводина	81	-	735	-
Укупно		131.748.606	9.036.037	124.384.154	11.320.311

Табела 9. Расподела изложености по секторима

		(у 000 РСД)		
Класа изложености	Назив сектора	Бруто изложеност	Нето изложеност	Нето након техника ублажавања
Изложеност према банкама		7.448.552	7.268.323	7.268.323
	Финансије и осигурање	364.332	363.990	363.990
	Страна лица	6.948.680	6.903.943	6.903.943
	Други комитенти	135.540	390	390
Изложеност према државама и централним банкама		63.423.231	63.075.443	63.385.672
	Финансије и осигурање	5.995.085	5.995.085	5.995.085
	Привредна друштва	-	-	310.229
	Јавни сектор	57.428.146	57.080.358	57.080.358
Изложеност према физичким лицима		30.444.930	28.042.916	28.031.322
	Јавна предузећа	10.801	2.402	1.554
	Привредна друштва	176.638	74.330	68.969
	Предузетници	57.335	27.741	27.667
	Становништво	30.066.334	27.934.600	27.929.289
	Приватна домаћинства	15.855	3.838	3.838
	Други комитенти	117.967	5	5
Изложеност према привредним друштвима		33.846.121	10.580.335	10.119.927
	Јавна предузећа	7.244.287	4.397.987	4.250.163
	Привредна друштва	18.213.678	5.866.795	5.554.211
	Предузетници	38.110	841	841
	Страна лица	321.600	314.712	314.712
	Други комитенти	8.028.446	-	-
Изложеност према територијалним аутономијама и локалним самоуправама		7.324.481	6.548.426	6.548.426
	Финансије и осигурање	5.130	5.130	5.130
	Јавни сектор	4.770.115	4.764.176	4.764.176
	Страна лица	2.549.236	1.779.120	1.779.120
Остале изложености		28.984.440	25.269.200	25.430.973
	Финансије и осигурање	26.472.032	23.231.569	23.231.569
	Јавна предузећа	1.590.530	1.590.530	1.739.203
	Привредна друштва	19.162	13.479	21.194
	Предузетници	-	-	74
	Јавни сектор	421.842	391.982	391.981
	Становништво	-	-	5.312
	Страна лица	1.173	1.173	1.173
	Други комитенти	479.701	40.467	40.467
Укупно 31.12.2016.		171.471.755	140.784.643	140.784.643
Укупно 31.12.2015.		160.407.214	135.704.465	135.704.465

Табела 10. Расподела изложености по гранама индустрије

(у 000 РСД)

Класа изложености	Нето изложеност пре техника ублаж. ризика 31.12.2016.		Нето изложеност пре техника ублаж. ризика 31.12.2015.	
	Биланс	Ванбиланс	Биланс	Ванбиланс
Банке	6.966.227	302.096	1.495.005	-
Држава и централне банке	62.764.018	311.425	55.236.862	2.050.229
Физичка лица	21.052.538	6.990.378	21.295.579	7.031.849
Привредна друштва	9.606.660	973.675	16.258.066	2.218.241
Пољопривреда	934.538	-	1.013.845	-
Прерађивачка индустрија, рударство	358.619	37.344	4.076.563	50.966
Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром	1.583.663	-	2.253.321	-
Грађевинарство	1.736.128	79.952	1.633.761	1.372.205
Трговина на велико и мало	4.467.414	703.171	5.503.012	510.944
Саобраћај, складиштење, смештај, исхрана	153.295	141.234	695.099	216.308
Некретнине, администрација и сл.	57.451	11.974	778.204	67.818
Остало	315.552	-	304.261	-
Територијалне аутономије и локалне самоуправе	6.542.875	5.551	6.750.148	12.181
Остале изложености	24.816.288	452.912	23.348.495	7.811
Укупно	131.748.606	9.036.037	124.384.154	11.320.311

Табела 11. Доспела ненаплаћена потраживања

(у 000 РСД)

Класа изложености	31.12.2016.		31.12.2015.	
	Бруто	Исправка вредности	Бруто	Исправка вредности
Банке	112.048	112.048	112.048	111.452
Држава и централне банке	8.244	8.244	-	-
Физичка лица	1.144.662	979.283	1.238.551	956.754
Привредна друштва	17.838.282	17.319.495	17.709.166	12.800.795
Пољопривреда	85.405	83.498	207.603	198.192
Прерађивачка индустрија, рударство	4.149.844	3.837.153	3.522.421	2.018.817
Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром	-	-	-	-
Грађевинарство	303.168	303.168	1.571.409	708.581
Трговина на велико и мало	3.524.568	3.431.460	4.665.512	2.233.117
Саобраћај, складиштење, смештај, исхрана	581.549	495.140	444.876	350.768
Некретнине, администрација и сл.	1.162.770	1.162.770	1.088.842	1.082.861
Остало	8.030.977	8.006.306	6.208.503	6.208.459
Територијалне аутономије и локалне самоуправе	-	-	-	-
Остале изложености	419.621	419.621	824	767
Укупно	19.522.856	18.838.692	19.060.589	13.869.768

➤ Стандардизовани приступ мерењу кредитног ризика

За потребе израчунавања капиталног захтева за кредитни ризик Банка све изложености распоређује у одговарајуће класе изложености у складу са стандардизованим приступом за мерење кредитног ризика.

Банка приликом одређивања пондера кредитног ризика за изложености према државама и централним банкама користи дугорочне кредитне рејтинге агенције агенције Moody's Investor Service Ltd, према мапирању ових рејтинга у одговарајуће нивое кредитног квалитета које је извршила Народна банка Србије.

Табела 12. Класе изложености по пондерима ризика пре и након примене техника ублажавања кредитног ризика

Класа изложености	Пондер	Бруто изложеност		Нето пре техника ублажавања		Нето после техника ублажавања	
		Биланс	Ванбиланс	Биланс	Ванбиланс	Биланс	Ванбиланс
(у 000 РСД)							
Банке		7.146.456	302.096	6.966.227	302.096	6.966.227	302.096
	20%	6.968.352	287.096	6.930.862	287.096	6.930.862	287.096
	50%	-	15.000	-	15.000	-	15.000
	100%	178.104	-	35.365	-	35.365	-
Држава и централне банке		63.111.806	311.425	62.764.018	311.425	63.074.247	311.425
	0%	63.103.562	311.425	62.764.018	311.425	63.074.247	311.425
	100%	8.244	-	-	-	-	-
Физичка лица		23.421.636	7.023.294	21.052.538	6.990.378	21.049.146	6.982.176
	35%	19.936	-	17.278	-	17.278	-
	75%	22.219.936	7.023.294	20.993.847	6.990.378	20.990.455	6.982.176
	100%	1.172.275	-	32.071	-	32.071	-
	150%	9.489	-	9.341	-	9.341	-
Привредна друштва		32.780.052	1.066.069	9.606.660	973.675	9.160.004	959.923
	20%	-	2.174	-	2.071	-	2.071
	100%	32.780.052	1.063.895	9.606.660	971.604	9.160.004	957.852
Територијалне аутономије и локалне самоуправе		7.318.930	5.551	6.542.875	5.551	6.542.875	5.551
	0%	4.709.352	-	4.709.353	-	4.709.353	-
	50%	60.342	5.551	54.402	5.551	54.402	5.551
	100%	2.549.236	-	1.779.120	-	1.779.120	-
Остале изложености		28.531.528	452.912	24.816.288	452.912	24.956.107	474.866
	0%	19.073.933	345.722	19.073.934	345.722	19.213.753	373.850
	20%	1.469.755	-	1.469.755	-	1.469.755	-
	100%	7.987.840	107.189	4.272.599	107.189	4.272.599	101.016
Укупно		162.310.408	9.161.347	131.748.606	9.036.037	131.748.606	9.036.037

6.1.3. Технике ублажавања кредитног ризика

У процесу имплементације Базел II стандарда Банка је усвојила интерна акта којима су дефинисани услови за признавање и коришћење техника ублажавања кредитног ризика приликом израчунавања капиталних захтева за кредитни ризик. За потребе ублажавања кредитног ризика Банка може да користи подобне инструменте кредитне заштите (инструменти материјалне и нематеријалне кредитне заштите), уколико су испуњени услови за сваку врсту и инструмент кредитне заштите, на начин прописан Одлуком о адекватности капитала банке.

Уколико Банка прихвати и призна финансијску имовину као подобан инструмент кредитне заштите, прилагођавање активе пондерисане кредитним ризиком врши се применом једноставног метода.

Прилагођавање активе применом техника ублажавања кредитног ризика на дан 31.12.2016. године извршено је у укупном износу од 472.002 хиљада РСД (на дан 31.12.2015. године 1.807.325 хиљада РСД), у највећем делу у класи изложености према привредним друштвима.

Банка, у поступку оцене кредитног захтева, паралелно са оценом кредитне способности клијената процењује и инструменте обезбеђења које прихвата у циљу елиминисања/смањења губитка у случају неизмирења обавеза по кредитима. Прибављени инструменти обезбеђења не умањују ризик неизмирења обавеза дужника према Банци.

Да би инструмент обезбеђења био прихватљив за Банку треба да задовољи следеће опште услове:

- ❖ Постојање валидног правног основа - правни основ обезбеђења мора увек бити документован, како би наплата могла да се изврши у складу са важећим прописима;
- ❖ Реализација и могућност реализације - неопходно је да је инструмент обезбеђења могуће реализовати односно наплатити у разумном року (утрживост), односно остварити у новчаним средствима, а у складу са важећим прописима;
- ❖ Повезаност (корелација) - не сме постојати висок степен корелације између вредности инструмента обезбеђења и кредитне способности дужника.

У циљу смањења кредитног ризика Банка:

- ❖ прибавља одговарајуће инструменте наплате потраживања,
- ❖ прибавља одговарајућа реална средства обезбеђења,
- ❖ уговара јемства правних или физичких лица,
- ❖ врши осигурање потраживања.

Актами Пословне политике Банке дефинисани су инструменти обезбеђења прихватљиви за Банку по категоријама клијената. Инструменти обезбеђења које Банка уобичајено користи су:

- ❖ заложно право на непокретним стварима – хипотека,
- ❖ заложно право на покретним стварима и правима,
- ❖ заложно право на хартијама од вредности,
- ❖ заложно право на потраживањима,
- ❖ наменски орочени депозити,
- ❖ јемства.

Инструменти обезбеђења морају бити приложени у форми која обезбеђује правну ваљаност за њихово потенцијално активирање.

За вредновање некретнина Банка користи процене независних проценитеља. Праћење вредности инструмената обезбеђења врши се периодично, у зависности од врсте обезбеђења, тржишних услова и сл. Најдужи рок за поновну процену примљеног инструмента у облику имовине је три године.

Приликом процене вредности инструмента обезбеђења у облику имовине узима се у обзир и висина трошкова активирања инструмента обезбеђења (административни, судски, посреднички), као и могућност смањења вредности инструмента (принудна продаја итд.). Банка је интерним актима утврдила ближе критеријуме за процену очекиваних износа наплате реализацијом инструмента обезбеђења (тзв. haircut).

6.2. Ризик ликвидности

➤ Извори настанка ризика ликвидности и учесталост мерења ризика

Извори настанка ризика ликвидности могу бити:

- ❖ повлачење постојећих извора финансирања, односно немогућности прибављања нових извора финансирања,
- ❖ отежано претварање имовине у ликвидна средства због поремећаја на тржишту,
- ❖ нестабилност и неадекватна диверсификованост извора финансирања,
- ❖ нередовно и неадекватно планирање прилива и одлива укупних новчаних средстава као и прилива и одлива по појединим валутама и сл.

➤ Начин мерења и процене изложености ризику ликвидности

Ризик ликвидности Банка мери и процењује:

- ❖ израчунавањем показатеља ликвидности дефинисаних регулативом НБС,
- ❖ израчунавањем интерних показатеља ликвидности
- ❖ праћењем нето токова готовине,
- ❖ утврђивањем индикатора ликвидности и индикатора раног упозорења пораста изложености ризику ликвидности,
- ❖ гар анализом,
- ❖ анализом стрес сценарија.

6.3. Каматни ризик

➤ Извори каматног ризика и учесталост мерења ризика

Извори каматног ризика могу бити:

- ❖ недовољно флексибилна каматна политика,
- ❖ неусклађеност рочне, валутне и секторске структуре каматносноне активе и пасиве,
- ❖ нередовно и неадекватно праћење и анализа кретања каматних стопа на тржишту и свих елемената који утичу на висину каматних стопа као што су расположиви ниво и структура извора средстава, висина референтне стопе Народне банке Србије, кретање нивоа цена и курса динара, тражња за одређеним банкарским производима и сл.,
- ❖ нередовно и неадекватно праћење и анализа каматносноне активе и пасиве у смислу утврђивања одговарајућих односа позиција у оквиру активе, пасиве и ванбилансних ставки у корелацији са каматним стопама и стопама накнада и сл.

Банка врши континуиран и активан надзор и контролу над каматносном активом и пасивом и истовремени надзор над системом каматних стопа и обезбеђивањем ефикасног механизма њиховог прилагођавања тржишним кретањима и профитабилним

пројектима. Сектор за управљање ризицима мери и процењује каматни ризик месечно, квартално и годишње а по потреби и чешће, и о томе извештава надлежне органе Банке.

➤ **Основне претпоставке за мерење, односно процену изложености каматном ризику, укључујући и претпоставке о превременим отплатама кредита и кретању неорочених депозита**

За потребе адекватног мерења степена изложености каматном ризику, Сектор за управљање ризицима анализира неусклађеност каматних стопа користећи следеће компоненте билансне активе и пасиве и ванбилансних ставки:

- ❖ каматносна средства (кредити, купљене дужничке хартије од вредности, пласмани код других банака и други каматносни финансијски инструменти);
- ❖ каматносне обавезе (депозити банака и клијената, издате дужничке хартије од вредности и друге каматносне обавезе).

У складу са структуром позиција у Банкарској књизи и природом каматно осетљивих ставки, моделирање процеса мерења изложености каматном ризику заснива се на следећим претпоставкама:

- ❖ подаци су доступни правовремено и у одговарајућој форми,
- ❖ финансијски инструменти исказани су по књиговодственој вредности,
- ❖ каматно осетљиве позиције биланса распоређене су према критеријуму доспећа у најмање седам временских сегмената,
- ❖ инструменти са фиксном каматном стопом распоређују се према преосталом року доспећа,
- ❖ инструменти са променљивом каматном стопом распоређују се према преосталом року до промене каматне стопе, односно према уговореном доспећу, с обзиром да динамика усклађивања променљивих каматних стопа није унапред позната јер зависи од динамике промене референтних стопа за које је везана,
- ❖ позиције у страним валутама прерачунавају се у динаре по средњем курсу Народне банке Србије,
- ❖ позиције са уграђеним опцијама распоређују се према уговореном датуму доспећа,
- ❖ пројекција новчаних токова врши се без укључивања ефеката евентуалних превремених отплата кредита или повлачења депозита,
- ❖ позиције без уговорене рочности укључују се у временски сегмент са најкраћим роком доспећа.

Претпоставке су дефинисане на основу уважавања реалног и историјског кретања и стања следећих значајних параметара:

- ❖ структуре позиција у Банкарској књизи у којој доминирају једноставни финансијски инструменти (углавном кредити и депозити),
- ❖ обима каматносне активе и пасиве,
- ❖ релативно малог удела превремених отплата кредита и повлачења депозита.

6.4. Девизни ризик

➤ **Извори настанка девизног ризика и учесталост мерења ризика**

Извори настанка девизног ризика могу бити:

- ❖ промене девизних курсева у међусобним односима валута које се налазе у девизном портфолију Банке,
- ❖ промена структуре средстава и обавеза у свакој валути, појединачно и укупно, као и њихове међусобне усклађености,
- ❖ куповина и продаја девиза за свој рачун и/или за рачун клијента.

Кључне валуте које могу бити извори изложености Банке девизном ризику су ЕУР, УСД, ЦХФ и позиције у динарима чија се вредност усклађује према курсу ЕУР.

Мерење девизног ризика, у смислу квантификовања изложености, обухвата дневно мерење и ограничавање отворених позиција по валутама (појединачно и укупно) у односу на важећу регулативу и дефинисане лимите.

➤ **Начин мерења и процене изложености девизном ризику**

Изложеност Банке девизном ризику мери се и процењује:

- ❖ обрачуном девизне позиције,
- ❖ израчунавањем показатеља девизног ризика,
- ❖ утврђивањем капиталног захтева за девизни ризик,
- ❖ гар анализом и
- ❖ анализом стрес сценарија.

6.5. Оперативни ризик

➤ **Одабрани приступ за мерење капиталног захтева за оперативни ризик**

За израчунавање капиталног захтева за покриће оперативног ризика, Банка се определила за примену приступа основног индикатора.

7. ИЗЛОЖЕНОСТИ ПО ОСНОВУ ВЛАСНИЧКИХ УЛАГАЊА У БАНКАРСКОЈ КЊИЗИ

Подаци су презентовани у Напоменама уз Редовне годишње финансијске извештаје за 2016. годину.

ИЗВРШНИ ОДБОР БАНКЕ

Андрејана Милановић, члан

Мр Бојан Кекић, председник